

ELS PREMIS CRÍTICA SERA D'OR

PSEUDÓNIM: MORENETA

“FORTITER IN RE, SUAVITER IN MODO”¹
Josep Massot i Muntaner (1941-2022)

¹ Amb conviccions fortes, però suaus

ABSTRACT:

Mi trabajo de investigación consiste en explicar el porqué los “Premios Crítica Serra d’Or” son tan importantes para la sociedad del siglo XX, explicaré qué papel tuvo la *Revista Serra d’Or*, que aún sigue funcionando y se caracteriza por ser la revista más antigua de Cataluña y analizaré brevemente el papel que tiene la mujer en estos.

Mi trabajo se fundamenta en la parte teórica donde explico la evolución histórica de Montserrat, de Publicaciones de la Abadía de Montserrat, de la *Revista Serra d’Or* y por último de los “Premios Crítica Serra d’Or”. De esta manera, te pones en contexto. Por otro lado, en la parte teórica, he hecho un total de 5 entrevistas; tres monjes, un ganador de los premios y una jurada, de tal manera que esta es la memoria viva y es la gente que lo ha vivido de muy cerca.

En pocas palabras, mis varias conclusiones que he sacado haciendo este trabajo es que la *revista Serra d’Or* es muy importante, ya que por ser la primera en catalán influye en la sociedad de la época. El soporte del abad Escarré y el P. Massot hizo que la revista tuviera un papel fundamental a la hora de expresar las ideas políticas de ambos lados.

En cuanto a los “Premios Crítica Serra d’Or”, son unos premios sin causa económica que buscan el mejor escritor de cuatro temáticas: literatura y ensayo, teatro, reseña y literatura infantil y juvenil. No son los primeros premios literarios después del fin de la guerra civil, pero son conocidos por la reputación que tienen. Cabe destacar que el papel de la mujer en estos premios es un poco discreto, ya que cuando surgieron los premios solo había un grupo de escritoras que podían publicar sus obras, pero con el paso del tiempo y la evolución histórica y social, más mujeres lo consiguieron, con lo que aumentaron sus posibilidades de ganar este premio honorífico.

My research project consists in researching and explaining why Premis Crítica Serra d'Or are so influential for the XX century. Furthermore, I will explain the reason why *revista Serra d'Or* is so powerful for the catalan culture. Another goal is to know which role has got the women in these awards.

My project consists of two parts. The theoretical part which talks about the history of Montserrat, Publicacions de l'Abadia de Montserrat, *revista Serra d'Or* and finally Premis Crítica Serra d'Or. In the practical part I did five interviews, three with monks, one with a winner of this award and another with a jury that decides who won.

To sum up, my conclusions that I was able to obtain with this research project are that *revista Serra d'Or* is important because it comes out with the purpose of disseminating Catalan culture in critical moments such as the Franco regime.

On the other hand, "Premis Crítica Serra d'Or", are awards that haven't got an economic cause. It recognizes the talent and the great job done by the writers. There are four specialties such as: literature and essay, drama, review and children's and youth literature. The women in these awards are silent but with the passing of the years, it has taken more of a role. However, there are more women in children's and youth literature awards than men. This happens because it has become very feminized.

INDEX:

1. Objectius:	7
2. Introducció:	7
2.1 De què tracta?	7
2.2 Perquè aquest treball?	7
2.3 Metodologia	8
2.4 Estructura	9
2.5 Agraïments	9
3. Marc conceptual:	11
3.1 Història de Montserrat	11
3.1.1 Inici de Montserrat	11
3.1.2 L'Escola Montserratina	12
3.1.3 La Guerra del Francès a Montserrat	13
3.1.4 La Renaixença	16
3.1.5 El Franquisme	17
3.2 Història del Museu de Montserrat	21
3.3 Importància de la música a Montserrat	24
3.4 Importància de Montserrat com a lloc espiritual	26
4. Publicacions de l'Abadia de Montserrat (des de 1400 aproximadament):	27
4.1 Quin paper té la PAMSA durant el franquisme?	27
4.2 Quins són els llibres més reconeguts de PAMSA?	29
5. Revista <i>Serra d'Or</i> :	30
5.1 Evolució de la revista <i>Serra d'Or</i>	30
5.2 Hi ha censura pel fet que sigui una revista amb català?	32
5.3 Importància de la figura de l'abat Escarré i del P. Massot	34

6. Premis Crítica Serra d'Or	36
6.1 Contextualització dels premis amb la societat de l'època	36
6.2 Temàtiques dels premis	38
6.3 Criteris dels premis i jurat	39
6.4 Relació dels premiats	40
6.5 Jurat Premis Crítica Serra d'Or	73
7. Conclusió:	74
8. Recull de materials:	79
8.1 Internet	79
8.2 Llibres	80
Annex:	81
Entrevistes:	82
- Pare Bernabé Dalmau	82
- Pare Josep Galobart	84
- Germà Xavier Caballé	87
- Pep Molist	88
- Teresa Mañà Terré	92
Cartell Premis Serra d'Or 2021	94

1. OBJECTIUS:

Els objectius d'aquest treball de recerca, consisteixen a donar respostes a la importància del ressò que va tenir la *Revista Serra d'Or* i en concret els Premis Crítica Serra d'Or en dificultats culturals com eren Montserrat i la cultura catalana. D'altra banda, també em proposo fer recerca dels Premis Crítica Serra d'Or, ja que no hi ha cap treball en concret, que es parli d'aquests premis tan honorífics. Un altre propòsit és fer una relació amb els premiats i el jurat i veure el paper de les dones al llarg d'aquests premis. Tanmateix, donaré respostes al perquè la *Revista Serra d'Or* és tan important a escala cultural per la cultura catalana i perquè aquesta té uns premis sense rerefons econòmic.

2. INTRODUCCIÓ:

2.1 De què tracta?

El meu treball de recerca tracta sobre l'estudi i la recerca dels Premis Crítica Serra d'Or. Per això, que cal remuntar i explicar Montserrat en sí, la revista *Serra d'Or* i per últim els Premis Crítica Serra d'Or. El que vull esbrinar amb aquest treball és que s'oposen aquests premis per Montserrat i la cultura catalana en temps de la dictadura franquista. També, quin ressò van tenir aquests premis i que ha suposat pel món de la literatura catalana. D'altra banda, també vull detallar i donar respostes del perquè aquests premis són tan importants juntament amb la revista *Serra d'Or* i quin paper hi té la dona.

2.2 Per què aquest treball?

Des que a la tutoria de 1r de batxillerat ens parlaven del treball de recerca, del que suposaria a la nota final de batxillerat, de l'enriquiment d'aquest treball i de la feina que hi havia al darrera: entrevistes, hores de treball, recerca d'informació, accés a biblioteques per consultes de matèria, anàlisi de documents entre altres coses, ja ho vaig tindre clar des del primer moment. Vaig estar convençut que el meu treball de recerca, el faria d'algun tema d'història i si pogués ser relacionat amb Montserrat. Ja que Montserrat en els darrers anys m'ha marcat molt.

L'any 2014 vaig tenir la sort d'entrar a l'Escolania de Montserrat i fins al 2018 que no en vaig marxar. Van ser quatre anys on em vaig formar com a persona, vaig

aprendre noves coses, vaig tenir l'oportunitat de veure molt món amb només tretze anys i vaig poder viure experiències inoblidables que ben segur que me'n recordaré tota la vida. Per aquest fet, Montserrat, és la meva segona casa i sempre hi estaré agraït.

Per això que en la motivació personal, vaig estar convençut des del primer moment que faria algun tema de Montserrat, ja que en els darrers anys m'ha marcat molt i tenia moltes ganes de fer recerca sobre algun tòpic que encara avui no s'havia investigat prou per a fer un treball de recerca. Parlant amb el meu tutor, en Lluís Llord, vam estar sondejant diversos temes i ens vam adonar que el tòpic Premis Crítica Serra d'Or encara estava per investigar. D'altra banda, com a motivació acadèmica, la possibilitat d'estudiar i fer recerca sobre un tema tan important com són els Premis Crítica Serra d'Or i que hi ha més, no hi havia res escrit, ens va fer veure de la gran oportunitat que teníem davant de poder aprofundir amb un fabulós tema com aquest.

2.3 Metodologia:

La metodologia d'aquest treball ha sigut fer buidatge de revistes *Serra d'Or* per la recerca d'informació, analitza en profunditat documents i revistes i llegir fragments de llibres com *A la ciutat dels llibres Segona sèrie* i *La literatura catalana a internet*. A més, vaig anar un parell de vegades a la biblioteca d'Igualada per fer recerca en llibres del P. Massot i Muntaner sobre la història de Montserrat. El que més important va ser d'aquest treball, va ser la part pràctica on vaig fer entrevistes a diversos monjos i a un guardonat del Premi Crítica Serra d'Or, on vaig recopilar molta informació de persones que avui en dia encara tenen aquests coneixements que ben segur que buscant per internet difícilment els puguis trobar. Com que encara tinc contacte amb Montserrat i la comunitat de monjos, em va ser prou fàcil posar-se amb contacte amb ells per poder parlar i entrevistar-los sobre la història de Montserrat, sobretot en època franquista, la revista *Serra d'Or* i els Premis Crítica Serra d'Or.

Les dificultats que he tingut en aquest treball han sigut ben poques. Sí que és cert, que mesos després d'escollir el tema que volia fer, el vaig haver de reorganitzar i el vaig encaminar cap a una altra banda, però, tot i això l'he tirat endavant. Una altra dificultat ha sigut la poca informació que he pogut accedir dels Premis Crítica Serra d'Or ja que quasi no hi ha res escrit i això fa que t'hagis d'espavilar a l'hora de fer recerca.

2.4 Estructura:

L'estructura d'aquest treball està dividida en tres parts. La primera part consisteix a explicar la història de Montserrat des de la seva creació fins avui en dia que és un dels llocs on hi ha més pelegrinatge d'Europa. La segona part, es tracta de contar la revista *Serra d'Or*, la seva evolució i la seva funció que va tenir durant el franquisme. En últim terme, tenim el més important que són els Premis Crítica Serra d'Or: que són, les seves temàtiques, el jurat, la relació dels premiats entre d'altres.

Com podem veure, aquestes tres parts tenen relació entre elles. El motiu de l'estructura d'aquest treball és pel qual començo de gran a petit. Amb això vull dir que primer és Montserrat, després és la revista *Serra d'Or* perquè surt de Montserrat i per últim venen els premis, ja que aquests formen part de la revista. Diguéssim que el que intento fer es sintetitza i començar per Montserrat i acabar amb els Premis Crítica Serra d'Or. D'altra banda, aquesta estructura està organitzada així, pel fet que si primer parles dels Premis Crítica Serra d'Or sense prèviament una contextualització de la revista i de Montserrat, difícilment es podria entendre aquest treball de recerca. A més a més, penso que l'estructura del treball reflecteix els continguts que vull explicar i com els vull explicar.

2.5 Agraïments:

Aquest apartat sempre és bonic perquè reflecteix aquelles persones a les quals m'han volgut ajudar en el meu treball de recerca. Primer de tot, vull agrair al P. Bernat Juliol, prior de Montserrat, perquè em va fer d'intermediari amb els altres tres monjos. També al P. Bernabé Dalmau per la seva comprensió i atenció durant l'entrevista que l'hi vaig fer a Montserrat, on es va mostrar molt satisfet que algú "jove" mostres interès per un tema com els Premis Crítica Serra d'Or. Segon,

m'agradaria agrair al P. Josep Galobart, historiador de Montserrat, per la seva facilitat i la bona avinentesa que vam tenir mútuament. També vull donar les gràcies al G. Xavier Caballé, sots prefecte de l'Escolania de Montserrat, perquè tot i estar en un procés de recuperació a causa d'una operació, no em va dir que no a l'hora que el vaig entrevistar. D'altra banda, m'agradaria agrair al Pep Molist, guanyador de dos Premis Crítica Serra d'Or, perquè em va explicar la seva experiència en els premis i també com a bibliotecari del Casino de Manresa. Finalment, m'agradaria donar gràcies a la Teresa Mañà. No vam poder fer una entrevista físicament i em vaig haver de fer-la virtualment. Tot i això, l'entrevista la vaig poder tirar endavant.

Darrerament i en especial atenció, m'agradaria agrair als dos tutors del treball de recerca. Tant al Lluís Llord, que sempre ha estat al peu del canó en tots els aspectes i a l'Ada Andrés que sense cap inconvenient va acceptar portar el meu treball.

3. MARC CONCEPTUAL:

3.1.Història de Montserrat:

3.1.1 L'inici de Montserrat:

Montserrat és un referent simbòlic per molts catalans i és una icona de Catalunya a l'estranger. Per això, cal remuntar l'any 933 quan el comte Sunyer² va donar a l'abadia de Ripoll les ermites de Sant Iscle, Sant Pere, Sant Martí i la de Santa Maria. L'any 1025 l'abat Oliba de Ripoll i bisbe de Vic, va enviar uns quants monjos de l'abadia de Ripoll a l'ermita de Santa Maria i aquell mateix any, van fundar el monestir de Santa Maria. A partir d'aquell moment, pelegrins, trobadors i comerciants van començar a pujar a Montserrat i de mica en mica van anar escampant els miracles de la Verge i els secrets que amagava Montserrat.

Pel que fa a les ermites, va haver-hi fins a un total d'onze monjos anacoretas que després de la fundació del monestir de Santa Maria, van decidir anar a viure a les ermites per evitar l'aglomeració de la gent i trobar la seva pau interior. Anys més tard, quan el 1409 el monestir de Santa Maria es convertia en l'abadia de Montserrat independent i es va agermanar amb la Congregació de San Benito de Valladolid, va haver-hi el conflicte entre els monjos cenobítics i els monjos anacoretas (ermitans). El fet de la germanor entre la Congregació de Valladolid i l'abadia de Montserrat, va fer que els monjos que van venir, tinguessin possessió de tots ells. Aquest fet, els va inquietar molt, però gràcies a l'ajuda del prior Garcia de Cisneros³ que va poder reorganitzar la vida montserratina es van poder establir durant uns anys més.

Tanmateix, quan el prior Garcia de Cisneros va ser abat, va redactar *Les Constitucions heremitarum Montserrat*⁴ que eren uns normes que els ermitans havien de seguir. Primer, havia de passar pel noviciat i fer la professió de monjo, després per anar a una ermita l'ermità havia d'estar preparat, els ermitans havia de fer el vot benedictí i portar el mantell d'ermità. Aquesta constitució redactada per l'abat Garcia de Cisneros va fer que els ermitans fossin veritables monjos.

² Fill de Guifré el Pilós, va ser comte de Barcelona, Girona i Osona.

³ Conegut per les reformes que va fer, l'abat Garcia de Cisneros va ser un reformador benedictí de la comunitat de monjos de Montserrat.

⁴ Constitucions redactades per l'abat Cisneros en que eren una petita síntesi de la regla de Sant Benet però de la vida eremítica.

Al segle XVI apareix un nou conflicte amb les ermites i el monestir. Va sortir una nova reforma al capítol general benedictí de l'any 1547 que anava en contra de la constitució que va redactar l'abat Garcia de Cisneros. Aquesta nova reforma deia que un ermità que es passava més de mig any a una ermita, perdia totalment el dret a monjo. Després de la tensió entre els monjos del monestir i els ermitans, va quedar resolt que els monjos anacoretas no s'intervindrien amb els assumptes dels monjos cenobítics, els del monestir.

3.1.2 L'Escola Montserratina:

Els segles XVII i XVIII el monestir de Montserrat es va convertir en un gran exponent musical i cultural gràcies als seus compositors montserratins. Montserrat des del segle XIII se'n té constància del fet que hi ha una escola de música. Els mestres de capella i els monjos compositors componien bàsicament per l'Escolania i també per pautar la música religiosa a Catalunya. Per aquest fet, l'Escola de Montserrat és una de les més antigues d'Europa. Tot i això, l'Escola Montserratina va arribar al seu clímax durant els anys XVII i XVIII.

El segle XVII el protagonista fou Joan Marc, monjo de la comunitat, organista i un compositor de bastant prestigi que va estar ensenyant als escolans fins al 1641. També cal esmentar a Francesc Rossell i Dídac Roca que van ser compositors de l'Escola de Montserrat uns quants anys després de la mort de Joan Marc.

Sens dubte el compositor per excel·lència de l'Escola de Montserrat va ser Joan Cererols, que va entrar en el monestir l'any 1636 i el seu professor fou Joan Marc. Se'l considera un *Mestre* per tota la seva composició. A més, se'l pot comparar amb un dels referents de la música Renaixentista a tot Europa com és el cas de Tomás Luis de Victoria. La seva obra més important és *la Salve d'ecos a vuit veus*, cantada actualment per l'Escolania.

Al segle XVIII la música era de tendència classicista i els compositors montserratins més selectes van ser Anselm Viola i Narcís Casanoves. Els dos van ser monjos de Montserrat i van compondre nombroses obres per l'Escolania.

Anselm Viola a part de compondre per Montserrat va compondre per la Capella Reial. Dins el seu repertori trobem algunes sonates per a clavicèmbal, 18 estudis per fagot, concerts per baix i orquestra i obres de caràcter religiós com el *Magnificat a 6 i 7 veus*. L'altre gran compositor del segle XVIII va ser Narcís Casanoves, un gran compositor com Anselm Viola. En el seu repertori a part de compondre música per tota mena d'instrument, destaquen els motets polifònics per l'Escolania de Montserrat com són: *Amicus Meus* i *Iudas mercator pessimus*. Malauradament, l'any 1811 durant la guerra del Francès, l'arxiu de música del monestir fou destruït i gairebé només se'n salvà el *Llibre Vermell de Montserrat*⁵.

3.1.3 La Guerra del Francès a Montserrat:

La Guerra del Francès va ser un conflicte bèl·lic provocat per Napoleó per posar al tron al seu germà Josep Bonaparte després de les abdicacions de Baiona. Va durar del 1808 fins al 1814 i finalment, Napoleó va reconèixer a Ferran VII com a rei d'Espanya.

Montserrat va tenir un cert protagonisme durant la Guerra del Francès. Des del principi de la guerra, Montserrat es va convertir en un hospital de sang per ajudar als ferits de guerra i en una hostatgeria en acollir els sometents que pujaven a Montserrat per encomanar-se a la Mare de Déu. Per aquest motiu, Montserrat va tenir grans costos com ara: les despeses militars, ajuts econòmics a un grup de persones que vigilaven els punts estratègics de la muntanya de Montserrat per no ser atacats per sorpresa, campament militar a Can Maçana entre d'altres. Per cobrir totes aquestes despeses econòmiques, l'abat Domènec Filgueira va entregar en tres ocasions: joies, el tron de plata de la Mare de Déu, les 74 làmpades votives i les portes de plata del Cambril. Les joies i tota aquesta riquesa va ser entregada al Marquès de Palacio, al Marquès de Compigni i l'última a Enric O'Donnell compte de la Bisbal i Capital General de Catalunya a través del baró d'Eroles.

⁵ Data del 1399

Tot i això, el monestir es va quedar amb una quantitat significativa de joies de la Verge.

La primera vegada que els francesos van pujar a Montserrat va ser el 12 de gener de 1809. L'acció va ser pacífica i van pujar pel fet que el comandant Desveaux havia sentit a dir que a Montserrat hi podia haver un dipòsit d'armes i era el lloc on s'organitzava bona part de la resistència catalana. De fet, el monestir ja estava al corrent d'aquesta notícia. Per això, que la majoria de la comunitat de monjos i dels escolans se'n van anar a amagar-se a les ermites de la muntanya. Quan els francesos van arribar, el pare Ferran Torralba⁶, els va dir amb francès que podien accedir al monestir i revisar totes les estances que volguessin.

Durant tota la nit del 12 de gener i el matí del 13 de gener, el comandant Desveaux va estar inspeccionant tot el monestir. Abans de la Salve, l'exèrcit de Desveaux va marxar pel fet que no va trobar res sospitós.

La segona vegada que els francesos van pujar a Montserrat va ser l'any 1811 al capdavant del general Suchet⁷ i allà s'hi trobava el baró d'Eroles i Josep Manso⁸. Aquest fet es va produir poc després que caigués la ciutat de Tarragona. El primer avís va ser el 22 de juliol quan els francesos en veure molta resistència en vers dels Miquelets de Talarn i per part dels sometents van decidir anar al monestir de Santa Maria. El 25 de juliol els francesos van iniciar la marxa des de Can Maçana fins al monestir. Els francesos van descobrir poca resistència i es van fer amb les bateries de Santa Cecília i la de Sant Iscle. Després, amb la guia d'un masover⁹ de Martorell, van anar cap a les ermites de Sant Antoni, Sant Salvador, la de la Santíssima Trinitat i la de Sant Benet.

⁶ Antic prior de cases-procures de França

⁷ Un dels generals més importants per Napoleó i mariscal de l'exèrcit francès

⁸ Va estar al capdavant de les tropes espanyoles durant el regnat de Ferran VII i Isabel II

⁹ Fet important dictat per l'abat Muntades

Dit això que sense gaire dificultat, el general Louis Gabriel Suchet es va fer amb el santuari de Santa Maria i com que creia que s'havia fet amb una gran fortalesa va instal·lar tendes i barraques des de Santa Cecília fins a Can Maçana, on va mostrar el seu posat més vencedor. El dia 26 de juliol va partir cap a Cervera i va deixar la responsabilitat del santuari en mans del general Abbé i del general Palombini. El fet que no hi hagués el general Suchet va esdevenir molt mal pel monestir. Els soldats van saquejar tot el que van poder i fins i tot van destrossar i cremar ermites, altars i figures de sants. En aquest mateix instant, el baró d'Eroles i el general Manso van marxar cap a Collbató juntament amb altres ermitans i escolans.

Cal citar que durant tot aquest temps de conflictes, la Verge va estar amagada a una paret de l'hort de Sant Dimes i només va patir un intent de desaparèixer quan dos soldats francesos la van intentar penjar d'un arbre, però no van poder. Malauradament, amb el pas del temps i les condicions climatològiques es va anar deteriorant. Així doncs, l'any 1811 va ser l'any més devastador pel monestir de Santa Maria pel fet que els francesos el van cremar gairebé tot i es van emportar la majoria de les relíquies que hi havia. A més a més, la comunitat de monjos va quedar dèbilment afectada, ja que molts d'ells els van matar.

La tercera i última vegada que els francesos vingueren a Montserrat va ser l'estiu del 1812, però no van fer tant de rebombori com l'any abans. El coronel anglès Eduard Green fortificà l'ermita de Sant Dimes, ja que és la que està més a prop del monestir. Per aquest fet, l'exèrcit francès encapçalat pel general Maurice Mathieu es presentà al monestir el 28 de juliol. Maurice Mathieu tenia la intenció de derrocar la fortificació i controlar que no hi hagués alçaments. De fet, l'estada dels francesos només va durar tres dies. El general Mathieu va decretar que Montserrat ja no era un lloc estratègic per la guerra.

El comiat dels francesos va ser molt desagradable perquè van destruir tot el que quedava¹⁰ com les estàtues de Sant Benet i Santa Escolàstica, el marbre del terra de l'església i les balconades del monestir. Aquest va quedar ple de cendra i convertit en runes.

¹⁰ L'any 1811 els francesos ho van cremar gairebé tot

3.1.4 La Renaixença:

La Renaixença va ser un moviment cultural del segle XIX, en resposta a la Decadència¹¹, on l'objectiu principal era reafirmar el català com a llengua catalana i establir un lligam entre la pàtria i la llengua. Aquest moviment comença amb el poema *La pàtria* de Carles Aribau.

Per aquestes que sorgeix *La Veu del Montserrat*, una revista fundada pel vigatà Jaume Collell gràcies a l'impuls del Bisbe Torras i Bages. Aquesta revista parlava del catolicisme arreu de Catalunya i sobretot reivindicava la llengua catalana. En moltes ocasions, manifestava que Montserrat durant la renaixença era el símbol patriòtic per excel·lència.

El fet que hi hagi una revista en temps de la renaixença que es digui *La Veu del Montserrat* és perquè Montserrat és un símbol patriòtic i espiritual. És l'essència del que ells volen fer a la renaixença. La paraula Montserrat guarda l'essència del país. Montserrat pels homes de la renaixença és símbol de cultura i espiritualista.

Montserrat era un gran punt de referència a la renaixença, ja que des d'allà, també reivindicaven la llengua i la cultura catalana. A més *La Veu del Montserrat*, també reivindicava al patronatge a la Moreneta i la celebració del mil·lenari de Montserrat (2025).

¹¹ s.XVI fins s.XIX

3.1.5 El Franquisme (1939 - 1975):

Montserrat en època franquista va ser un aixopluc per molts catalans, on van poder expressar les seves ideologies polítiques amb normalitat. Més enllà de les qüestions no polítiques que hi puguin haver, Montserrat va ser un símbol de catalanitat, de resistència i de reivindicació de la cultura i de la llengua catalana.

Per això, cal remuntar quan l'any 1939, a l'acabament de la guerra civil, 22 monjos van perdre la vida i la comunitat benedictina es va poder salvar, ja que es va convertir en un hospital militar. Montserrat va tornar a l'estructura que ja portava abans de l'inici de la guerra. Un fet que cal destacar després de la Guerra Civil va ser que el 23 d'octubre de l'any 1940 a Montserrat va pujar Heinrich Himmler¹², mà dreta d'Adolf Hitler. Anava acompanyat de l'alcalde de Barcelona i va pujar amb la intenció de trobar el mític "Sant Grial" de la històrica llegenda. Per la comunitat no va ser gens fàcil explicar-ho que era una llegenda i que al monestir de Montserrat no hi havia el que buscava. A més, dies anteriors, el 15 d'octubre, havia estat afusellat Lluís Companys i aquest fet encara estava present a la comunitat benedictina.

Un fet important va ser la mort de l'abat Marçet¹³, molt estimat per la comunitat i que va desencadenar a un nou abat: l'abat Escarré¹⁴. Aquest, no tenia la mentalitat pro règim sinó tot el contrari, estava a favor de la catalanitat i del seu activisme polític. D'altra banda, també hi havia gent que deia que era poc culte, falangista i que s'havia posicionat a favor de Franco. De fet, avui en dia encara hi ha el debat de si l'abat Escarré era catalanista o més aviat falangista i partidari d'anar sol. Però, en canvi, l'abat Escarré, va estar molt vinculat amb la cultura catalana, va ser un gran seguidor de les regles de Sant Benet, un gran difusor de l'art i l'any 1950 va crear el Patronat Nacional de la muntanya de Montserrat. En aquests moments, les repressions en contra de la llengua catalana van ser importants i mesos més tard d'aquell mateix any, van patir les conseqüències de la Festa de Sant Nicolau, ja que l'acte es va fer en català i es va cantar el *Violai*.

¹² Cap de la policia SS

¹³ Va ser proclamat abat l'any 1913 i va ser una figura estimada per la comunitat benedictina

¹⁴ L'abat Escarré, va ser l'abat que més es va veure implicat amb el tema de la llengua catalana

L'any 1944 es respira un bon ambient a Montserrat perquè sota la direcció de l'abat Escarré, sorgeix la iniciativa de fer un nou tron a la Mare de Déu. Per això, es crea la Comissió Abat Oliba que s'encarrega d'organitzar les festes de l'Entronització de la Mare de Déu de Montserrat, les festes de reconciliació de molts catalans. Montserrat vol que sigui un acte de retrobament col·lectiu i de reconciliació després de la guerra civil. Per aquest fet, s'organitzen actes sota el paraigua de l'església per obtenir fons pel nou tron de la Mare de Déu, ni més ni menys que van recollir 200 quilos d'argent i 5 quilos d'or.

Les festes amb motiu del nou tron van tenir lloc l'any 1947. Aquest fet tan important per la cultura catalana, la llengua i per Montserrat en si va obrir les portes a molts escriptors que van fer poemes per les festes de l'Entronització i per això, va haver-hi un nou aire per molts àmbits de la societat catalana. Montserrat es converteix en un lloc per expressar la devoció i els interessos polítics i socials. El santuari reprèn la qüestió de les romeries i és com un líder, un lloc on trobar-se i expressar el que sents sense cap mena de por a la repressió. Per aquest motiu, es diu que Montserrat és un "pal de paller" que agrupa a tota la gent d'un país més enllà de la fe. Les festes del nou tron, també anomenada Diada de reconciliació nacional, van ser uns actes que es van fer en català i que van ser molt importants pel país.

De fet, les festes de l'Entronització al nou tron de la Mare de Déu va ser "un punt de llum" per Catalunya, ja que, aquesta tornava a vibrar en sentit religiós, polític i social. En aquests moments, l'abat Escarré va seguir col·laborant al règim de Franco, però alhora va continuar lluitant per la llengua i la cultura catalana.

Una anècdota que va passar durant les festes de l'Entronització va ser que dos militants del FNC¹⁵, en Joan Espinet i Manel Fontic, van col·locar una gran senyera a la roca que es veu quan entres al santuari la "Gorro frigi". El fet va ser, que la policia no la va poder retirar i que per celebrar aquests actes, tenien l'autorització del governador de Barcelona Bartolomé Barba. Doncs vet aquí, que pocs dies després va ser substituït i Eduardo Baeza va ocupar el seu lloc.

¹⁵ Front Nacional de Catalunya

L'any 1959, ja cap al final de la dictadura de Franco, va sorgir la *revista Serra d'Or*. Aquesta revista està editada per les Publicacions de l'Abadia de Montserrat i durant el franquisme va poder esquivar la censura perquè hi havia una norma amb el Concordat i el Vaticà. Per aquest fet, la revista es feia passar per temàtica religiosa i així poder publicar en català. Amb tot aquest enrenou i va estar involucrat l'abat Escarré, ell va protegir aquesta revista que inicialment es deia *Germinabit* i que anys més tard va ser la *revista Serra d'Or*.

També cal esmentar que l'abat Escarré va ser important per la conservació de revistes com *Qüestions de vida cristiana* i *Studia Monastica* més *Germinabit* i la *revista Serra d'Or*.

Publicar en català en aquells temps no era gens fàcil; tot i això sempre hi havia algú que no hi estava d'acord com és el cas de Acedo Colunga¹⁶ i Camilo Alonso Vega¹⁷. Acedo Colunga no era la primera vegada que comentava i insistia que a Montserrat el català estava per sobre de tot. És així com va dir a Camilo Alonso Vega: "*Desde Montserrat se lanzan publicaciones de tipo católico-separatista tales como Serra d'Or, fascículos aparentemente sueltos, pero que siguen una línea regular de publicaciones*". De fet, mesos més tard del mateix any 1959 ho va tornar a denunciar a Camilo Alonso Vega citant: "*Montserrat jamás se ha identificado por su amor a la unidad de España, pero nunca, de manera tan descarada, ha levantado la bandera del catalanismo-separatista y esta posición, suicida por la tierra catalana, se debe a su abad Don Aurelio Mª Escarré*". Com podem llegir amb aquestes dues cites textuais de Acedo Colunga, ens descriu que Montserrat sempre va ser un punt de resistència antifranquista i que l'abat Escarré hi va tenir un gran paper en joc.

Els anys anaven passant, la dictadura franquista s'anava acabant i l'any 1961 al monestir de Montserrat es van celebrar les votacions per escollir un nou abat, ja que l'abat Escarré després de vint anys duent al càrrec se n'havia cansat. El monjo jove que va sortir com a abat coadjutor¹⁸ de l'abat Escarré i Jané va ser l'abat Gabriel Mª Brasó i Tulla. Aquest abat coadjutor va estar al servei de l'abat Escarré fins al 1966,

¹⁶ Governador de la província de Barcelona

¹⁷ Exministre d'interior d'Espanya

¹⁸ Monjo ajudant de l'abat

mesos més tard del mateix any es van celebrar unes noves votacions on l'abat Cassià Mª Just va sortir escollit.

L'any 1966 Franco va pujar a Montserrat per última vegada. En aquells moments encara hi havia l'abat coadjutor Gabriel Mª Brasó, ja que aquest fet va passar trenta dies abans que la comunitat benedictina de monjos escollís un nou abat. En aquella època, la rebuda de Franco la sabies d'una setmana per l'altra i va resultar que l'abat Brasó havia organitzat una trobada d'abats de l'estranger a Montserrat. Per aquest fet, la va desconvocar i la va convocar a França. Com que l'abat era a França i tampoc es volia posar en embolics, el prior Cassià Mª Just va rebre a Franco i la visita va passar desapercibuda.

L'abat Cassià va tenir la gran tasca de solucionar els problemes i calmar les tensions polítiques que havia deixat l'abat Escarré. Volia que Montserrat fos un lloc plenament espiritual i on el català no estigués censurat. Per aquest fet, des del govern de Madrid el van anomenar *l'abat rojo* perquè es va posicionar per la llengua catalana. Un altre objectiu que tenia l'abat Cassià, a part de solucionar els afers polítics, va ser, fer front a la política anticatalanista iniciada l'any 1923 amb la dictadura de Primo de Rivera¹⁹.

Un dels fets més importants del final del franquisme a Montserrat va ser la "tancada" dels 300 intel·lectuals, artistes i escriptors a Montserrat que va tenir lloc l'any 1970 entre el 13 i el 14 de desembre. Aquest acte es va fer sota la tutela de l'abat Cassià i es va fer per reivindicar els setze processats en el Procés de Burgos, l'autodeterminació del poble català i les llibertats democràtiques i polítiques. Aquesta "tancada" a Montserrat tampoc va ser tan fàcil perquè se'n va assabentar la Guàrdia Civil i van encerclar tota la muntanya de Montserrat durant tres dies. La solució a aquest petit conflicte estava en mans de l'abat Cassià, així doncs, la Guàrdia Civil va parlar amb ell i els 300 intel·lectuals només van haver de dir noms. Com a anècdota a aquest fet va ser, que la "tancada" a Montserrat va tenir molt ressò internacional i s'obria una porta a l'estranger.

¹⁹ Del 13 de setembre de 1923 al 28 de gener de 1930

Entre els 300 intel·lectuals, hi eren presents el pintor Josep Guinovart, l'arquitecte Oriol Bohigas, el polític Josep Benet, l'escriptora Ana María Matute i el guionista Pere Portabella entre molts d'altres.

A partir d'aquesta "tancada", més gent va pujar a Montserrat per posicionar-se a favor del català, per manifestar-se a favor dels seus ideals polítics i per adorar la Moreneta. També cal afegir, que els últims anys de la dictadura de Franco, l'abat Cassià va tenir bastants problemes amb el govern de la dictadura, ja que mantenia diàleg amb ETA i donava suport a alguns conflictes socials i laborals a favor de la llengua i de la cultura catalana.

3.2 Història del Museu de Montserrat:

El Museu de Montserrat es va inaugurar l'any 1911 com a Museu Bíblic de Montserrat. Es va inaugurar amb els materials arqueològics de l'Orient bíblic que va portar el pare Bonaventura Ubach²⁰ en els seus viatges a Mesopotàmia, l'antiga Pèrsia i Egipte amb el propòsit d'il·lustrar i mostrar els passatges de la Bíblia. Per tant, podem dir que gràcies a ell es va crear el Museu Bíblic de Montserrat, ja que va portar els materials necessaris per obrir el museu.

L'any 1963, va néixer pròpiament dit el Museu de Montserrat, ja que amb l'afluència del turisme es van veure obligats a tenir més obres al museu. A més, com que el turisme volia veure l'interior del monestir i això no podia ser, es van veure obligats a tenir obres i materials arqueològics del que havia sigut el Museu Bíblic de Montserrat fundat amb les donacions del pare Bonaventura Ubach. Per aquest fet, aquell any va haver-hi l'exposició conjunta dels materials del Pròxim Orient i de les pintures del Renaixement i del Barroc que l'abat Marcet va obtenir i comprar a Roma i a Nàpols entre 1913 i 1920. De fet, part de la pintura antiga també la va adquirir en exposicions l'abat Aureli Escarré. Els autors de les pintures antigues que daten del segle XIII al segle XVIII són de Berruguete, El Greco, Caravaggio, Tiepolo i Luca Giordano entre d'altres. Per això, que una de les pintures que va portar l'abat Marcet i que més afluència té, és *Sant Jeroni* de Caravaggio²¹.

²⁰ Monjo i coneixedor de la Bíblia, va fer viatges al Pròxim Orient d'on va grans relíquies

²¹ Dels millors pintors del Barroc i del Renaixement

L'any 1982 el Museu de Montserrat va rebre una important donació de pintures dels segles XX i XIX a causa de la donació del Sr Josep Sala i Ardiz. Això va provocar un fort enriquiment en especial a la col·lecció d'art en català dels segles XX i XIX. Hi ha pintures d'artistes modernistes, realistes, impressionistes i de paisatges com ara: Ramon Martí Alsina, Joaquim Vayreda, Santiago Rusiñol, Ramon Casas, Isidre Nonell, Joaquim Mir i el Picasso jove entre d'altres. L'any 1990 l'arquitecte Xavier Busquets va introduir obres impressionistes de pintors francesos com Monet, Sisley, Camille Pissarro i Edgar Degas. També va fer donacions de materials del món antic com una tàngara grega de Beòcia del segle III aC.

El segle XIX va ser important pel Museu de Montserrat, ja que l'any 2004 amb el motiu de l'arranjament de les places, el museu va obtenir més sales d'exposició. Un fet fonamental va ser que l'any 2006 el Govern de Catalunya va anomenar Museu de Montserrat com a Museu d'Interès Nacional. Aquest fet va provocar que aquest museu estigui a l'altura d'altres museus rellevants com el MNAC de Barcelona, el Museu Episcopal de Vic o el Museu del Cau Ferrat de Sitges i que se situa com a un dels referents de Catalunya.

Avui en dia el director del museu és el P. Josep de C. Laplana, monjo de Montserrat i historiador de l'art que ha donat un gran fruit per aquest museu.

Les obres més valuoses que trobem a Montserrat en diferents categories són:

Arqueologia del món antic:

- Barca funerària amb figures de tripulació de l'Imperi Mitjà (2000-1750 aC)
- Taula votiva de la Cantora d'Amon, Tamís de la dinastia XIX-XX
- Cap en relleu d'una reina de l'època Ptolemaica (332-30 aC)

Pintura antiga:

- *Naixement de la Mare de Déu* de Pedro Berruguete
- *Oració de Jesús a l'hort del Getsemaní* d'Andrea Vaccaro
- *Al·legoria del naixement de Francesc I d'Àustria* de Giambattista Tiepolo

Pintura moderna:

- *Abans del bany* de Ramon Casas
- *Retrat del pintor Ramon Tusquets* de Ramon Martí Alsina
- *Falaise et Porte d'Aval par gros temps* de Claude Monet
- *Café des Incohérents* de Santiago Rusiñol
- *Pagès jove* de Joaquim Vayreda

Art avantguardista:

- *Composició amb tres figures. Acadèmia neocubista* de Salvador Dalí
- *Nova York* de Joaquim Torres Garcia
- *La muntanya d'Oisin* de Sean Scully (és la pintura més recent, del 2010)

De totes aquestes obres, les peces més antigues que hi ha al Museu de Montserrat i que cal destacar, és la mòmia egípcia i dos sarcòfags egipcis del segle XIII aC. La mòmia, es tracta d'un cos d'una dona d'uns vint-i-cinc anys aproximadament que va viure a Egipte el 300 aC. Aquest objecte de gran valor va ser portat pel pare Bonaventura Ubach del Caire el s. XX.

Tanmateix, també hi ha dos sarcòfags. Un correspon al període Mitjà, és de fusta, té dibuixos de pintures d'Horus i és rectangular. L'altra és un sarcòfag antropomòrfic²² de Nubaset. Tot i tenir bastant material arqueològic de l'Orient bíblic portat pel pare Bonaventura Ubach, aquesta secció del museu, on hi podem veure figures de totes dimensions, però sobretot hi destaquen les petites, no enamora als visitants que hi van.

El fet de tenir una mòmia a Montserrat a principis de segle XX, significava poder per part de l'abadia i de l'església. Les persones que col·leccionaven els objectes exòtics ho feien per presumir, la majoria de les persones que ho feien, tenien poder polític i econòmic. Des de sempre, tenir una mòmia ha sigut una afició de l'estatus més alt de la societat. El pare Bonaventura Ubach, que va ser el que va portar la mòmia cap a Montserrat, tenia una gran afició pels materials arqueològics de l'Orient bíblic. Per Montserrat, el fet de tenir una mòmia a principis del segle XX, significava un bon domini de l'estatus social. A més, aquest fet de tenir una mòmia, obria una porta a l'exterior de cara al ressò internacional que aquest podia tenir.

²² Fer veure elements i realitats no humans com si ho fossin

3.3 Importància de la música a Montserrat:

Quan parles de Montserrat, no hi pot faltar la importància de la música i l'ensenyament dels estudis musicals. A Montserrat, hi ha l'Escolania de Montserrat i és que és un dels cors de nois més antics d'Europa. L'Escolania es va crear entre 1200 i 1300, i l'any 1307 es va recollir el primer document escrit conforma que l'Escolania ja existia a Montserrat. És per això, que si alguna vegada vas a fora de Catalunya i esmentes el nom de l'Escolania, ben segur que et respondran que sí que n'ha sentit a parlar. De fet, com Montserrat, és una icona molt important a l'estranger en l'àmbit de la música.

La música a Montserrat, sempre ha estat lligada amb la Moreneta i la religió. L'abadia de Montserrat és un dels llocs que des de fa molts anys s'hi cultiva música²³. Per això hi ha hagut monjos de molt renom que van crear música per l'Escolania com ara: Joan Cererols, Anselm Viola, Narcís Casanoves, Àngel Rodamilans, Ireneu Segarra o Gregori Estrada²⁴.

L'Escolania està formada entre quaranta i cinquanta nois de tot Catalunya des de 4t de primària fins a 2n d'ESO. Canten cada dia a la Salve per lloar a la Verge i els diumenges i festius van a missa Conventual. Estudien el mateix que els nois de la seva edat, però a la tarda fan molta música: llenguatge musical, orquestra, cant coral i toquen els dos instruments: piano i un altre d'orquestra. Per Montserrat, la importància de tenir el cor de nois és que quan viatgen a l'estranger i arreu de Catalunya pel tema de les gires i els concerts, representen Montserrat a tot el món, però hem de tenir present que l'activitat principal que fa l'Escolania és cantar per la Mare de Déu de Montserrat. L'Escolania ha pogut viatjar per molts països com ara: els Estats Units, Rússia, Hongria, Portugal, Alemanya, Israel, Xina, Irlanda, Bèlgica i el Canadà...

²³ Remuntem l'any 1399 amb *El Llibre Vermell*

²⁴ Dels últims monjos compositors (1918 - 2015)

En resum, Montserrat sempre ha estat lligada a la música, ja que fa molts anys existeix l'Escolania de Montserrat i bastants monjos han compost música pel cor de nois. L'Escolania té la funció d'acompanyar als fidels a la pregària i de cantar a la Moreneta. D'altra banda, a l'Escolania hi destaca el gran nivell d'ensenyament que reben els nois, ja que els professors són molt bons professionalment. Bona part dels escolans que acaben l'estada a Montserrat, se'n van a l'ESMUC²⁵ o a l'IEA Oriol Martorell per continuar els seus estudis amb la música. Per aquest fet, Montserrat és un molt bon lloc per aprendre música.

Jo vaig tenir l'oportunitat de ser escolà de Montserrat de la promoció 2014-2019. Va ser una experiència única on vaig aprendre molts valors que m'han ajudat dia rere dia a ser millor persona. Vaig tocar el piano i el contrabaix i vaig tenir el privilegi de viatjar als Estats Units pel centenari del naixement de John Fitzgerald Kennedy. També vaig viatjar a Hongria, a Portugal, a Alemanya i a Irlanda. A més, vaig poder cantar el Rèquiem de Mozart amb l'ONCA²⁶. Aprendre música i aprendre a cantar grans obres musicals de compositors de renom és molt important per l'Escolania i per Montserrat perquè els dona un gran enriquiment i nom a l'estranger.

²⁵ Escola Superior de Música de Catalunya

²⁶ Orquestra Nacional Clàssica d'Andorra

3.4 Importància de Montserrat com a lloc espiritual:

A Montserrat des de fa molts anys, només hi pujaven les persones que tenien molta devoció amb la Verge, però amb el pas del temps ha anat canviant i avui en dia no és només un lloc espiritual sinó que també és un lloc molt turístic i cultural.

Com podem veure a l'entrevista que li vaig fer al P. Josep Galobart, només un 30% de persones són feligresos i provenen de romeries²⁷ que pugen per motius religiosos i l'altre 70% són bàsicament turistes que venen per descobrir l'Abadia de Montserrat i per escoltar l'Escolania.

Montserrat, des de sempre ha sigut un lloc espiritual, ja que allunyat de la civilització humana es pot conèixer amb l'encant de la natura i la pau que s'hi troba. D'ençà que va haver-hi el "boom" del turisme a principis del segle XXI, Montserrat ha anat perdent l'essència de lloc espiritual, però tot i això, encara ho és. De fet, durant la pandèmica de la Covid-19, Montserrat va quedar absent de turistes, de pelegrins, de l'Escolania i és que va haver-hi un retorn a l'essència en absolut. Per això, a TV3 a la carta, es pot veure el documental *Montserrat. Retorn a l'essència* que van fer sobre Montserrat en temps de pandèmia.

A Montserrat hi ha l'hostatgeria, on hi pots fer un recés espiritual. Allà hi pots estar un període curt, trobant-te amb tu mateix, compartint els àpats amb gent d'arreu del món, anant a vespres, etc. De fet, l'hostatgeria és un bon lloc espiritual com a tal, ja que desconnectes de tot i pots conèixer uns dies espectaculars.

²⁷ Peregrinació que es fa per devoció a un santuari i a la seva Mare de Déu

4. PUBLICACIONS DE L'ABADIA DE MONTSERRAT:

Publicacions de l'Abadia de Montserrat conegudes també com a PAMSA, és una editorial catalana fundada l'any 1498 a Montserrat. Sota la tutela de l'abat Cisneros, és l'entitat editorial en funcionament més antiga de tot el món. PAMSA té un gran ventall de publicacions i toca tots els temes: història, art, assaig, llengua i literatura, música i religió entre d'altres. Aquesta editorial va començar quan l'abat Cisneros va posar una impremta pròpia que va tenir producció fins al 1835. Anys més tard, l'any 1844 Publicacions de l'Abadia de Montserrat va tornar a tenir activitat. Al segle XX, l'abat Marçet va ser el gran impulsor perquè l'editorial reprengués l'activitat que anteriorment havia tingut amb tants èxits.

Afegeixo que en una entrevista, Jaume Subirana²⁸ va dir: “Quan Shakespeare escrivia els seus drames, a Montserrat ja es publicaven llibres. La inauguració de la Mancomunitat, el monestir acumulava quatre-cents anys d'activitat editorial”.

De fet, el “boom” d'aquesta editorial va ser el segle XX on l'abat Marçet hi va invertir més i l'activitat de l'editorial augmentà. A més a més, l'editorial publica tant amb català, castellà, llatí i d'altres llengües de tot el món però acotant a Europa. El segle XXI, el P. Josep Massot i Muntaner en va ser el director i s'iniciaren noves publicacions de caràcter religiós i d'espiritualitat. Amb la seva entrada a la direcció de l'editorial, es van esdevenir nous llibres referents en tots els àmbits i es va esdevenir un patrimoni cultural per a tothom, dignificador per Catalunya i la cultura catalana. Publicacions de l'Abadia de Montserrat s'encarrega de publicar quinzenalment i mensualment les revistes *Serra d'Or*, *Tretzevents*²⁹, *Studia Monastica*, *Caplletra*, *Qüestions de Vida Cristiana* entre d'altres.

4.1 Quin paper té la PAMSA durant el franquisme?

El franquisme va ser molt dolent per la literatura catalana i és que el català va ser molt reprimat en tots els àmbits. Així doncs, revistes en català de caràcter religiós i cultural van poder continuar publicant els seus articles gràcies a Publicacions de l'Abadia de Montserrat. El paper d'aquesta editorial durant el franquisme va ser que com que aquesta editorial és de Montserrat i Montserrat és un lloc intocable perquè

²⁸ Director de la Institució de Lletres Catalanes

²⁹ Juntament amb *Cavall Fort* ha estat la primera revista per a nens d'entre 6 a 12 anys

era un lloc de culte, PAMSA feia de paraigües a tots aquests escriptors i revistes escrites en català.

Durant el franquisme, va sortir una llei anomenada la norma del Concordat³⁰ amb el Vaticà, que deia que tota mena de revista de caràcter religiós, no havia de passar la censura. Així doncs, sota el paraigua de l'Església, la *revista Serra d'Or* juntament amb altres revistes, van poder seguir publicant amb català i se'n van abstenir de la censura.

Hem de tenir en compte que durant l'etapa del franquisme el català només es parlava a casa i és que es van clausurar les institucions culturals, es va abolir la Generalitat; el Parlament i l'Estatut d'Autonomia, el castellà es va imposar a l'escola, es va prohibir publicar llibres en català i un gran nombre d'escriptors i intel·lectuals es van veure forçats a marxar de Catalunya per por a la repressió. Per això, que pel fet que l'editorial més antiga del món, durant el franquisme no tingués repressió i pogués continuar publicant revistes i articles en català, va ser un gran èxit per la cultura catalana.

Sens dubte, Publicacions de l'Abadia de Montserrat avui en dia és molt coneguda, però no ens hem d'oblidar que en part, és gràcies a la difusió de les seves revistes al segle XX, ni més ni menys que la *revista Serra d'Or*. Durant aquests anys de la dictadura franquista, aquesta revista va ser l'única en publicar-se en català i permesa pel règim franquista i així doncs evitant la censura.

Durant la Guerra Civil, el monestir va caure en mans de la Generalitat i mesos abans d'acabar-se la guerra la impremta de PAMSA també va ser restringida pels soldats republicans de l'Exèrcit de l'Est. Tot i això, PAMSA va continuar publicant revistes en català de caràcter religiós.

³⁰ Tractat entre l'Església i el poder del govern

4.2 Quins són els llibres més reconeguts de PAMSA?

Durant tot el període que s'han publicat llibres amb l'editorial al darrera com és Publicacions de l'Abadia de Montserrat, s'han publicat molts llibres relacionats amb Catalunya com pot ser el món de la muntanya i l'excursionisme com *Itineraris pel massís del Carlit*, el modernisme i la seva evolució com *El terme i el castell de Castellolí a l'època modernista (segles XVI-XVIII)*, la història de Catalunya, el franquisme i el postfranquisme, etc.

També cal dir, que PAMSA publica molts llibres escrits per monjos com són els del P. Josep Massot i Muntaner, els del P. Bernabé Dalmau o P. Anselm Albareda entre d'altres. En tot cas, el màxim exponent i el monjo que s'ha fet més famós publicant llibres amb PAMSA ha sigut el P. Massot, ja que va ser director de les Publicacions de l'Abadia de Montserrat i de la revista *Serra d'Or* i a més va ser historiador.

Ell, té una gran col·lecció de llibres històrics com ara: *Els creadors del Montserrat modern: cent anys de servei a la cultura catalana*, *A la ciutat dels llibres: Cinquena sèrie*, *Aportacions a la història de la guerra civil a Mallorca* entre d'altres. Tanmateix, algun llibre a destacar del P. Bernabé Dalmau són: *50 homilies i el seu context* i *Envellir amb dignitat...*

Per una altra banda, també hi ha llibres d'escriptors força reconeguts com poden ser: *El monjo, l'historiador i l'editor* de Jordi Manent, *Amb l'aigua al coll* i *Josep Aragay* de Xavier Castanyer, *El meu avi és un pirata* de Carles Mesa Soto, *Un artista anomenat Picasso* d'Óscar Carreño i *Un nou retrat de Santiago Rusiñol a través dels seus escrits a L'Esquella de la Torratxa* de Juan Carlos Rodríguez Esteban. Són molts els llibres que ha publicat PAMSA d'escriptors poc i molt reconeguts, però he trobat convenient d'esmentar aquests llibres.

5. REVISTA SERRA D'OR:

5.1 Evolució de la revista Serra d'Or:

Els Premis Crítica Serra d'Or formen part de la revista Serra d'Or. Per això, els orígens de la revista *Serra d'Or* venen del 1949 quan Josep Benet³¹ va transformar un diminutiu butlletí de la Unió Escolania de Montserrat en una senzilla revista anomenada *Germinabit*. Aquí ja va haver-hi un pas important, ja que el butlletí era en castellà i la nova revista titulada *Germinabit*, ja va ser en català. Aquesta transformació la va poder fer Josep Benet perquè havia pres partida de la Comissió Abat Oliba, era antifranquista i antigament havia sigut escolà de Montserrat. El nom que donà Josep Benet a la nova revista, *Germinabit*, és un nom llatí procedent de l'antífona de la missa matinal que canten cada dia els escolans, Germinans Germinabit. La intenció de Josep Benet era parlar d'aspectes culturals que tant mancaven en aquella època i de mica en mica anar burxant fins a aconseguir a tenir una revista pròpiament escrita en català.

Amb el pas dels anys, aquesta revista va obtenir més seccions i d'ençà que l'any 1956 Josep Benet incorporà dos joves estudiants en Ramon Bastardas³² i en Max Cahner³³, la revista va tenir un to més ampli. Aquests dos escriptors van ser molt decisius alhora de la publicació i del progrés de *Serra d'Or* (segona època).

D'altra banda, al mateix temps, el febrer de 1955, Montserrat havia iniciat una nova revista anomenada *Serra d'Or*, l'oficial, i amb el subtítol "portantveu del chor Montserratí". Aquesta nova revista estava formada pels treballadors del santuari i organitzaven actes i activitats de caràcter religiós, cultural i recreatiu. Cal dir, que aquesta nova revista ja tenia precedents de l'any 1949, però pel fet que se'n va fer un tiratge molt curt i no va tenir gaire ressò, molta gent no ho va saber fins a l'any 1955. Així doncs, la primera revista de *Serra d'Or* de l'agost del 1949, tenia la coberta dibuixada a mà amb la Santa Cova com a tema principal. També s'hi pot destacar el virolai, les muntanyes de Montserrat i les quatre barres de la bandera de Catalunya, censurada pel franquisme.

³¹ Polític, editor en català, historiador i gran amant de Montserrat

³² Vinculat amb l'antifranquisme i escriptor de la revista *Germinabit* i *Serra d'Or*

³³ Nascut a Prússia, va ser un dels grans pilars juntament amb Ramon Bastardes per la revista

La primera etapa oficial de la revista *Serra d'Or* que s'iniciava l'any 1955, portava com a subtítol "portantveu del chor Montserratí". Aquesta revista era bilingüe en català i castellà. A partir del 1957, aquesta nova revista va anar agafant més rodatge i ja hi havia noves temàtiques a part de la temàtica montserratina. Dos anys més tard, *Serra d'Or* constava d'un director el pare Jordi Pinell³⁴, un cos de redacció, un redactor en cap en Jordi Pelegrí i intel·lectuals propers al monestir com Octavi Saltor, Joan Triadú o Osvald Cardona.

L'any 1959 les dues revistes, *Serra d'Or* i *Germinabit*, ja no van anar més pel seu aire perquè aquest any, a causa d'una gran crisi general que també afecta l'economia de Montserrat es van veure obligats a juntar les dues revistes. Així doncs, l'octubre de 1959 s'inicia la segona etapa de *Serra d'Or* a causa de la fusió de les revistes *Germinabit* i *Serra d'Or*. Ramon Bastardes i Max Cahner foren els principals redactors de *Serra d'Or*, que antigament havien sigut els de *Germinabit* i aquest fet va provocar que molta gent s'hi impliqués.

En aquest sentit, la revista va obtenir un nivell molt elevat i es va convertir en la revista més ancestral de terres de parla catalana.

Tres anys després, l'any 1962, va haver-hi unes quantes reformes pel que fa a la direcció de la revista. Donada l'entrada del nou abat Gabriel M. Brasó, Jordi Pinell fou substituït com a consiliari de la revista *Serra d'Or* i el pare Maur M. Boix³⁵ en fou el successor. Ell va resoldre els petits conflictes que hi havia entre els redactors Ramon Bastardes i Max Cahner i l'antic consiliari Jordi Pinell. El pare Maur M. Boix també fou el director de la revista *Serra d'Or*, i hagué de superar la Llei de Premsa i Impremta (1964) que el ministre d'aquell moment, Manuel Fraga Iribarne forçà a la revista si no volia caure en la censura. Com a final, l'any 1994 Josep Massot i Muntaner en va ser el nou director.

També cal dir que la revista en els seus anys de màxima esplendor, anys 60 i 70, van arribar a vendre entre 18.000 i 20.000 exemplars al mes. Per l'altra banda, avui

³⁴ Monjo de Montserrat, liturgista i gran amant de la cultura catalana

³⁵ Antic secretari de l'abat Escarré

en dia aquesta gran xifra ha disminuït molt i es calcula que se'n venen entre 7.000 i 9.000 al mes.

Malauradament, el 24 d'abril de 2022 ens va deixar el pare Josep Massot i Muntaner un apassionat del món montserratí, un extraordinari historiador de Montserrat i director de la revista des de 1994. De fet, ara no hi ha un nou director sinó que el càrrec de director s'ha suplert i s'ha nomenat un cap del consell de redacció que és qui porta la revista. Francesc Marc Álvaro³⁶ ha sigut l'escollit, periodista que escriu a *La Vanguardia* i que fa de tertulià a *Rac 1*. A més també ha escrit alguns llibres com ara: *Per què hem guanyat* (Comanegra, 2015) i *Assaig general d'una revolta* (Pòrtic, 2019).

Avui en dia, una característica de la revista *Serra d'Or*, és que a part de publicar la revista en paper, els seus articles i revistes continuen publicant-se en paper més de cinquanta anys després. D'altra banda, els subscriptors més fidels, continuen col·leccionant les revistes que van sortint mensualment.

5.2 Hi ha censura pel fet que sigui una revista en català durant el franquisme?

No hi ha censura pel fet que sigui una revista plenament amb català. La *revista Serra d'Or* com a tal va sorgir l'any 1959 a causa de la fusió de dues revistes més. Els anys 50 i 60, la repressió encara hi era, però no era tan estricta com els anys quaranta. Per aquest fet, comentat prèviament en altres parts del treball, no es podien publicar revistes ni diaris amb català. Tot i això, l'església encara mantenia el Concordat i, per tant, l'església sí que podia publicar revistes en català i així evitar la censura.

Així doncs, podem afirmar que la *revista Serra d'Or*, va ser una de les plataformes d'expressió cultural i de política catalanista més vives durant el franquisme. A més, tenia el suport de l'Abadia de Montserrat que per la seva part, el santuari era la simbologia de la resistència catalana en un moment on Catalunya estava prohibida.

³⁶ Periodista, catedràtic i assagista és conegut per la seva intervenció en diaris com ara *La Vanguardia*, el diari *Avui* i les revistes *el Temps* i *Serra d'Or*

Tal com ens explica el P. Maur Boixen una entrevista feta al *Diari el País* l'any 1984, el propòsit de la revista consistia a oferir un gran contingut de diversos temes on el poble de Catalunya pogués estar al dia. D'altra banda, com que hi col·laboraven totes les ideologies polítiques i de tots els partits, es demanava un cert punt de llibertat en vers Montserrat, el cristianisme i la catalanitat.

S'ha de tenir en compte, que la revista *Serra d'Or*, no se'n va sortir amb la lluita contra la censura i també va rebre algun càstig. Al principi va haver-hi amenaces de no publicar més la revista "per passar-se dels límits de concessió". Però de fet, això no és res comparat amb la multa de 50.000 pessetes a causa d'uns articles escrits per Oriol Bohigas i Ernest Lluch.

L'altra multa que va patir la revista, va ser a causa de la manifestació de monjos i sacerdots l'any 1965 on després de la manifestació va sortir un article anomenat *La Veritat* i el P. Maur Boix, director de la revista en aquells temps, va ser sancionat amb 2.500 pessetes per no dir tota la veritat. Ben mirat, això són uns dels molts episodis de la publicitat i de les revistes en temps de dictadura franquista.

El P. Josep Massot i Muntaner a la biblioteca del Monestir, un dels llocs més representatius per ell i la seva vida al servei de la cultura i la història.

5.3 Importància de la figura de l'abat Escarré i del pare Josep Massot:

Podem afirmar que gràcies a l'abat Escarré i al pare Josep Massot, avui en dia encara segueix en peu la revista *Serra d'Or*. L'abat Escarré va ser important, ja que l'any 1959 sota la seva protecció va néixer *Serra d'Or* (segona època) a causa de la fusió de *Germinabit* i *Serra d'Or*. Es pot dir que l'abat Escarré hi va jugar un paper molt rellevant a l'hora de la creació de la revista l'any 1959, ja que encara hi havia la dictadura franquista i estava quasi tot prohibit. A més que va ser una figura rellevant per Montserrat, ja que va convertir aquest en un punt de resistència a la dictadura i un lloc de defensa als presos i a la gent perseguida.

D'altra banda, en aquella època estava prohibit fer tota mena d'escrits a favor de la cultura i de la llengua catalana. El cas va ser que l'abat Escarré i els redactors de la revista *Serra d'Or*, van seguir la norma del Concordat amb el Vaticà, que deia que tota mena de revista de caràcter religiós, no havia de passar la censura. Així doncs, s'obria una nova via.

En certa manera, l'abat Escarré va plantar cara al règim franquista i va ser un gran protector de la cultura i de la llengua catalana. No volia que una revista feta a Montserrat i amb motiu de recuperar la llengua que s'havia perdut durant els anys de la Guerra Civil i més tard amb la dictadura fos tocada. Sens dubte, l'abat Escarré era un apassionat de la cultura catalana i mai hauria volgut que una revista amb la intenció de recuperar l'estat d'ànim del poble català s'hagués vist perjudicada pel règim franquista. Cal afegir que la revista *Serra d'Or*, va ser l'única revista en català que va haver-hi a tot Catalunya pel fet que podia evitar la censura.

Josep Massot i Muntaner va ser monjo de Montserrat, director de les Publicacions de l'Abadia de Montserrat des de l'any 1971 i de la revista *Serra d'Or*, historiador i filòleg català. El seu pas per la revista *Serra d'Or* i per les Publicacions de l'Abadia de Montserrat van ser molt importants. Quan va ser director de les PAMSA³⁷, va tenir la gran tasca d'editar tots aquells llibres que sense una editorial al darrera no haguessin pogut veure la llum. Les PAMSA és una editorial sense vocació comercial estricta i per això, que gràcies al pare Massot, llibres, estudis i articles d'història, religió, literaris, epistolaris i biografies han pogut ser presentats de cara al públic.

La seva gran tasca com a editor també passa quan l'any 1994 va ser escollit com a nou director de la revista *Serra d'Or*, una de les millors revistes de les PAMSA. *Serra d'Or* és una revista que durant la dictadura de franquista era l'única revista en català i en la qual hi col·laborava tot el món fins al 1976 i 1977. D'ençà de la mort de Franco, van sorgir d'altres revistes i aquesta va deixar de tenir un paper més important. A més, totes les forces polítiques estaven representades a la revista i això era important pel que fa al nombre de lectors. L'any 1994 va entrar a la revista el pare Massot, la gent creia que la revista només seguiria a un partit polític i no va ser així. El pare Massot va aconseguir que la revista fos un lloc on tot el món hi fos representat sense cap mena de problema, i així va ser.

Sens dubte, el pare Massot va obtenir la fama, ja que *Serra d'Or* en els seus temps, era un punt de partida per molts escriptors joves que s'iniciaven en el món de l'escriptura. Carme Riera i Montserrat Roig es van iniciar amb aquesta revista escrivint articles d'opinió. Tanmateix, el més destacat va ser Baltasar Porcel que escrivia articles per *Serra d'Or* i que van entusiasmar a molta gent de Mallorca.

Josep Massot a la seva entrada com a director de la revista de *Serra d'Or* l'any 1994 va aportar molt i va deixar una formidable empremta en la cultura catalana contemporània.

³⁷ Publicacions de l'Abadia de Montserrat

6. ELS PREMIS CRÍTICA SERRA D'OR:

Els Premis Crítica Serra d'Or són uns guardons entregats des de l'any 1967 per la revista *Serra d'Or*, de Publicacions de l'Abadia de Montserrat. Aquest premi no té cap finalitat econòmica i com a escriptor no t'hi pots presentar. Si no, que és la revista qui selecciona els candidats a optar pel premi. Des del 1967 s'atorguen els premis i hi ha quatre categories diferents: literatura i assaig, recerca, teatre i literatura infantil i juvenil. La finalitat que tenen aquests premis que atorga la revista *Serra d'Or* és potenciar la llengua catalana i donar visibilitat a escriptors pocs coneguts. De fet, totes les obres que el jurat atorga com a mereixedores del premi, són obres que han estat publicades l'any anterior.

L'any que van sorgir els premis, 1967, els guanyadors de les diferents categories van ser:

- Premi Crítica 1967 de Poesia a Gabriel Ferrater *Teoria dels cossos*
- Premi Crítica 1967 de Prosa Narrativa a Josep Pla *El Quadern Gris*
- Premi Crítica 1967 de Novel·la a Mercè Rodoreda *El carrer de les Camèlies*
- Premi Crítica 1967 d'Assaig a Jaume Lorès *Problemes de nostre cristianisme*

6.1 Contextualització dels premis amb la societat de l'època:

Els Premis Crítica Serra d'Or, van sorgir l'any 1967 en plena dictadura franquista. Sí que és cert que la dictadura li faltava poc per acabar-se però fins a la mort de Franco l'any 1975, que no es va acabar del tot. Els premis van sorgir en un moment complicat per Montserrat. Dos anys abans, l'any 1965, l'abat Brasó estava en el punt de mira des de Madrid, ja que oferia Montserrat com a punt de trobada de tots els catalans, quan en realitat estava prohibit reunir-se i per aquest fet, catalans creients i no-creients es va reunir a Montserrat. L'altre fet va ser que l'abat Brasó volia que tots els bisbes de Catalunya fossin catalans i no castellans. Amb l'ajuda de Pau VI, van aconseguir fer una campanya a favor dels bisbes i van denunciar tots aquells bisbes³⁸ que havien aixecat el braç a favor del franquisme.

³⁸ Gregorio Modrego, Benjamín de Arriba y Castro, Aurelio del Pino...

Un any abans de la creació dels Premis Crítica Serra d'Or, l'abat Brasó es va negar a rebre a Franco a Montserrat. Aquest mateix any, es va escollir l'abat Cassià Just com a nou abat. Els Premis van sortir en un moment complicat per Montserrat, els anys anaven passant i cada vegada hi havia més enfrontaments que no pas solucions amb el govern de Madrid. A més, cada vegada s'agafava l'abadia de Montserrat com a punt de referència i això implicava que tingués més ressò. Per aquest fet, l'abat Cassià va tenir la gran tasca d'intentar si més no rebaixar les tensions polítiques i establir un gran Montserrat. Cal afegir, que els premis van sorgir, ja que Joaquim Molas, cap de redacció de la revista, sovint mencionava el Premi << Sant Jordi >> de novel·la. Per això que va pensar que des de la revista de *Serra d'Or*, també se'n podien fer i cada any guardonar dues o tres categories.

Pel fet que una revista com *Serra d'Or* l'any 1967 ja comptes amb premis va ser tota una novetat, aquests premis significaven una consolidació de la revista a Catalunya. Doncs bé, l'ambient era tens però a la vegada revolucionari. Cada vegada es feien més actes a favor de la llengua i de la cultura catalana. Hi havia molts escriptors i activistes que ja escrivien en català i això va permetre una gran divulgació de la llengua catalana.

També cal dir, que els Premis Crítica Serra d'Or, no van sortir del no-res, com si fos un bolet. Si no que ja portaven la intenció de fer-ne i guardonar aquelles persones mereixedores d'aquest gran premi. Van sorgir en un moment complicat per Montserrat i per la societat catalana perquè hi havia una gran tensió que es va mantenir fins al final de la dictadura.

Dit això, l'any 1967 van sorgir els premis i d'ençà d'aquell any, cap edició s'ha vist afectada o perjudicada per cap mena d'incident polític. A més la revista *Serra d'Or* és de caràcter pluralisme ideològic i toca totes les temàtiques. D'altra banda, pel fet que la revista *Serra d'Or* fos l'única revista en català que hi havia en aquell moment i que atorgués els Premis Crítica Serra d'Or, aquests significaven un gran valor per tot el que suposava, ja bé cultural, polític o/i ideològic. Fins i tot, per l'escriptor rebre aquest premi significa un gran reconeixement al treball previ a la publicació del llibre premiat.

6.2 Temàtiques dels premis:

Amb els Premis Crítica Serra d'Or, trobem quatre temàtiques diferents. La primera i més important és la modalitat de literatura i assaig, que dins d'aquesta temàtica hi ha subgèneres com ara: bio-bibliografia, contes, crítica literària, dietari, edició, edició d'obra catalana, edició d'obra estrangera, epistolari, estudi literari, història literària, biografia i memòries, narració, novel·la, obres completes, poesia, prosa, prosa no-ficció, prosa periodística, prosa poètica reportatge històric, traducció de novel·la, traducció de prosa i traducció de poètica. Aquesta extensa temàtica és vigent des de 1967.

Una altra temàtica és la de recerca, vigent de 1973 on només hi ha obres guardonades de 1973 fins a 2021 i totes de recerca. Però l'any 2002 premien tres obres: la catalanística, la d'humanitats i la d'altres ciències. No serà fins al 2006 que ja serà continuat fins avui en dia. Per això, que hi ha un parèntesi de 2003 a 2005 ambdós inclosos on es donen els premis de recerca, però no s'esmenten del caràcter que són.

Pel que fa a la temàtica de teatre, és vigent de l'any 1970 i com a la recerca, les obres guardonades van de 1970 fins a 2021 i no hi ha cap subgènere.

Finalment, trobem la modalitat de literatura infantil i juvenil vigent de 1977. D'ençà del 2004, hi ha tres categories dins de literatura infantil i juvenil. La primera coneguda com a categoria coneixement juvenil, la segona que és creació juvenil i la tercera que és literatura infantil.

6.3 Criteris dels premis i jurat:

Tal com em va explicar la Teresa Mañà, els criteris per poder premiar una obra són ben senzills i no són rebuscats. Primer de tot, per poder guardonar una obra, aquesta ha d'estar prèviament publicada. Per això, els Premis Crítica Serra d'Or guardonen només les obres que han estat publicades l'any anterior. En aquest cas, les obres premiades del 2022, seran totes aquelles publicades l'any 2021.

Un altre criteri és que l'obra ha d'estar publicada en català i no és vàlid que una obra que s'ha de premiar, estigui ja escrita en castellà i després la tradueixin. En aquest cas, seria la segona edició de l'obra i per això dels de Serra d'Or només premien obres exclusivament en català. Pel que fa a les obres, premien aquelles que són mereixedores del premi per l'esforç i, al cap i a la fi, és un reconeixement a l'escriptor. D'altres vegades, es dona el reconeixement a una obra, ja que el jurat hi ha vist futur i talent en l'artista. En aquest cas, el premi és d'aposta innovadora.

Respecte al jurat, n'hi ha un per a cada temàtica. Ells no s'ofereixen sinó que des de l'equip dels Premis Crítica Serra d'Or els escullen perquè hi hagi un bon consens a l'hora de premiar els premis. A l'hora de premiar una obra, cada membre del jurat fa el seguiment de les obres que creu que poden ser premiades i durant aquell any les segueix i se les llegeix. Després les posa en comú amb la resta de companys del jurat i les valoren. Així és el procediment de com una obra arriba a estar premiada.

Recollint el més breu, les temàtiques de literatura i assaig i la de recerca, tenen molt més potencial i més veu que no pas la de teatre i la de literatura infantil. A causa que hi ha a la temàtica de literatura i assaig hi ha fins a un total de 25 subtemes³⁹. A més, a la temàtica de literatura i assaig hi ha hagut un total de 358 premis entre homes i dones, del qual 303 són homes i 55 són dones. Per exemple, quan fan l'entrega de premis, als diaris destaquen molt més aquestes dues temàtiques que no pas les altres tres. Això és degut, a la gran varietat de subtemes que hi ha i a la gran aflluència de premis.

En poques paraules, aquests premis no tenen rerefons econòmic, sinó que es valora la gran feina feta per l'escriptor o l'escriptora.

³⁹ És pot veure a la relació dels premis

6.4 Relació dels premiats:

(Dades extretes de la viquipèdia)

MODALITAT LITERATURA I ASSAIG		
ASSAIG		
ANY	OBRA	AUTOR
2021	Stefan Zweig i els suïcidis d'Europa	Antoni Martí Monterde
2019	L'ull i la navalla	Ingrid Guardiola
2018	L'amic de la finca roja	Mercè Ibarz
2008	El riure de la màscara	Pere Ballart i Fernández
2006	Jo ja he estat aquí. Ficcions de la repetició	Jordi Balló i Xavier Pérez
2003	La poesia en el Boudoir i Els proverbis.	Miquel de Palol i Muntanyola
2002	La ciutat interrompuda.	Julià Guillamon
2001	L'Espill de Janus	Enric Sòria
1998	Josep Pla, ficció autobiogràfica i veritat narrativa	Xavier Pla
1996	El paradís de les paraules	Josep Piera
1995	Formes de l'individualisme	Antoni Marí
1994	Sobre Foix	Carles Miralles
1990	Qüestió de mots	J.N. Santaeulàlia
1989	La voluntat expressiva	Antoni Marí
1988	Marginats i integrats en la novel·la catalana(1925-1938)	Carme Arnau
1987	La construcció del sentit	Dolors Oller
1986	Mirador	Antoni Comas
1985	L'home de geni	Antoni Marí

1985	Crítica de la nació pura	Joan-Francesc Mira
1984	El llibre de les bèsties	Xavier Fàbregas
1983	De la vida privada	Lluís Flaquer
1978	Lectura de La Terra Gastada de T.S. Eliot.	Joan Ferraté
1977	La crisi del Modernisme artístic	Francesc Fontbona de Vallescar
1976	Aspectes del Modernisme	Joan Lluís Marfany
1975	L'art contra l'estètica	Antoni Tàpies
1974	Poesia, llenguatge, forma	Marià Manent
1973	<i>Literatura catalana contemporània</i>	Joan Fuster
1972	Miró llegit	Alexandre Cirici
1972	Lleures i converses d'un filòleg	Joan Coromines
1971	L'art català contemporani	Alexandre Cirici
1970	Josep Carner i el Noucentisme	Albert Manent
1969	Heretgies, revoltes i sermons	Joan Fuster
1968	Catalanisme i revolució burgesa	Jordi Solé Tura
1967	Problemes del nostre cristianisme	Jaume Lorés

MODALITAT LITERATURA I ASSAIG		
BIO - BIBLIOGRAFIA		
ANY	OBRA	AUTOR
1987	Paper, cartes, paraules	Gabriel Ferrater

MODALITAT LITERATURA I ASSAIG		
CONTES		
ANY	OBRA	AUTOR
1998	La gran novel·la sobre Barcelona	Sergi Pàmies
1997	Guadalajara	Quim Monzó
1980	Sic trànsit Glòria Swanson	Emili Teixidor
1979	Invasió subtil i altres contes	Pere Calders
1977	La caiguda de l'Imperi Sodomita i altres històries herètiques	Terenci Moix
1975	Contes i narracions (segon volum)	Manuel de Pedrolo
1971	Difunts sota els ametllers en flor	Baltasar Porcel
1970	El balcó	Jordi Sarsanedas.
1969	Tots els contes	Pere Calders
1968	La meva Cristina i altres contes	Mercè Rodoreda

MODALITAT LITERATURA I ASSAIG		
CRÍTICA LITERÀRIA		
ANY	OBRA	AUTOR
1997	Obra crítica, I	Joaquim Molas

MODALITAT LITERATURA I ASSAIG		
DIETARI		
ANY	OBRA	AUTOR
2021	Menció especial a <i>L'eternitat enamorada</i>	Josep Igual

2020	<i>Paisatge amb figures</i>	Àlex Susanna
2006	La lentitud del mar. Dietari 1989-1997	Enric Sòria
2002	Dies de memòria 1938-1940. Diari d'un mestre adolescent	Joan Triadú
1992	Mentre parlem	Enric Sòria
1985	Temps que fuig	Tomàs Garcés
1982	Dietari 1979-1980	Pere Gimferrer
1983	L'aroma d'arç. Dietari dispers 1919-1981	Marià Manent

MODALITAT LITERATURA I ASSAIG		
EDICIÓ		
ANY	OBRA	AUTOR
1991	Les cartes de Carles Riba, I: 1910-1938	Carles-Jordi Guardiola
1984	Poesia valenciana completa, de Teodor Llorente	Lluís Guarnier

MODALITAT LITERATURA I ASSAIG		
EDICIÓ D'OBRA CATALANA		
ANY	OBRA	AUTOR
1982	Llibre de Consolat de Mar	Germà Colón i Arcadi Garcia

MODALITAT LITERATURA I ASSAIG		
EDICIÓ D'OBRA ESTRANGERA		
ANY	OBRA	AUTOR
1981	Monsieur Teste	Paul Valéry

MODALITAT LITERATURA I ASSAIG		
EPISTOLARI		
ANY	OBRA	AUTOR
2013	Epistolari Baltasar Porcel i Llorenç Villalonga. Les passions ocultes. Epistolari complet (1957-1976)	Rosa Cabré
1995	Epistolari de Joan Fuster-Vicenç Riera Llorca	Joan Pujadas i Josep Ferrer

MODALITAT LITERATURA I ASSAIG		
ESTUDI LITERARI		
ANY	OBRA	AUTOR
2016	Joan Perucho, cendres i diamants	Julià Guillamon.
2015	Novel·la catalana i novel·la catòlica: Sales, Benguerel, Bonet	Carles Lluç
2014	Sobre literatura del segle XIX	Antònia Tayadella
2013	Humanisme i nacionalisme en l'obra de Joan Fuster	Josep Iborra
2012	Domènec Guansé, crític literari i novel·lista: entre l'exili i el retorn.	Montserrat Corretger i Sàez
2011	El dietarisme entre dos segles (1970-2000)	Anna Esteve
2009	La vocació de modernitat de Barcelona. Auge i declivi d'una imatge urbana	Joan Ramon Resina
2008	Textualisme i subversió: formes i condicions de la narrativa experimental catalana (1970-1985)	Edició de Margalida Pons
2007	Una literatura entre el dogma i l'heretgia. Les influències dantesques en l'obra de Joan Maragall	Francesco Ardolino
2006	El realisme compromès en la narrativa catalana de postguerra	Vicent Simbor
2003	Entre l'afirmació individualista i la	Damià Pons

	desperta col·lectiva	
2001	Verbàlia	Màrius Serra.
2000	Obra crítica, volum II	Joaquim Molas
1999	Ausiàs March o l'emergència del jo	Marie-Claire Zimmermann
1999	Poesia insular de postguerra: quatre veus dels anys cinquanta	Margalida Pons
1997	Dos màrtirs de ma pàtria, o siga Lluçà i Marcià de Jacint Verdaguer	Ricard Torrents
1996	Els orígens ideològics i literaris de Josep Pla	Marina Gustà
1996	Jacint Verdaguer, estudis i aproximacions	Ricard Torrents
1995	Escriptors catalans i compromís antifeixista(1936-1939)	Maria Campillo
1994	Salvador Espriu, els anys d'aprenentatge. 1929-1943	Rosa Delor
1993	Estudi que precedeix a l'edició d'Excursions i Viatges de Jacint Verdaguer	Narcís Garolera i Carbonell
1992	Introducció a la poesia de Joan Vinyoli	Ferran Carbó
1991	Aproximació a Tirant lo Blanc	Martí de Riquer
1989	De Bernat Metge a Joan Roís de Corella	Lola Badia
1984	Aproximació històrica al mite de Sinera	Agustí Espriu i Malagelada, Núria Noguera i Baró i M. Assumpció Pons i Recolons.

MODALITAT LITERATURA I ASSAIG		
HISTÒRIA LITERÀRIA		
ANY	OBRA	AUTOR
1984	La literatura catalana d'avantguarda 1916-1938	Joaquim Molas

MODALITAT LITERATURA I ASSAIG		
BIOGRAFIES I MEMÒRIES		
ANY	OBRA	AUTOR
2017	Ha nevat sobre Yesterday	Gabriel Janer Manila.
2011	Octubre	Miquel Pairoli
2010	Seductors, il·lustrats i visionaris. Sis personatges en temps adversos	Josep M. Castellet.
2009	Memòries d'un segle d'or	Joan Triadú
2005	Nèstor Luján. El periodisme liberal	Agustí Pons
2004	Maria Àngels Anglada. Passió per la memòria	Francesc Fulquet
2004	El quadern de memòries	Josep Romeu
2002	Memòries d'un cirurgià	Moisés Broggi.
2000	Un exiliat de tercera	Carles Fontserè.
1997	Les fites netes	Damià Huguet.
1996	Santiago Rusiñol, el pintor, l'home	Josep de C. Laplana.
1994	Josep Pla, el difícil equilibri entre la literatura i la política	Cristina Badosa.
1993	Llibre de Durham	Miquel Desclot.
1992	Darrers diaris inèdits. Blocs 1988-1990	Manuel de Pedrolo.
1991	La memòria és un gran cementiri	Manuel Ibáñez Escofet.
1990	Combat d'incerteses	Oriol Bohigas
1990	Viure i veure	Artís-Gener (Tísner).
1989	Els escenaris de la memòria	Josep M. Castellet
1980	El present vulnerable	Feliu Formosa.
1979	Memòries de la guerra i de l'exili (Volum I)	Maurici Serrahima.
1978	Memòria personal	Antoni Tàpies.
1976	El vel de Maia	Marià Manent.

MODALITAT LITERATURA I ASSAIG		
NARRACIÓ		
ANY	OBRA	AUTOR
2020	El país dels cecs	Víctor García Tur
2017	Mística Conilla	Jordi Lara
2016	Les fantasies del naufrag	Pep Albanell
2015	La pell de la frontera	Francesc Serés
2014	Vine com estàs	Mercè Ibarz
2012	Gats al parc	Alba Dedeu
2010	El cant de l'Alosa	Pau Faner
2009	La mort i la pluja	Guillem Frontera
2007	La força de la gravetat	Francesc Serés
2006	Sis homes	Josep M. Fonalleras
2005	La pedra a la sabata	Joan Rendé
2004	La inundació	Susanna Rafart
2003	Adéu	Àngel Burgas
2002	Ieu Sabi un conte	Manel Zabala
2001	Viatge d'hivern	Jaume Cabré
2000	Xamfrà de tardor	Josep Albanell
1999	Pell d'armadillo	Jordi Puntí
1995	De Famagusta a Antofagasta	Jordi Sarsanedas
1994	El perquè de tot plegat	Quim Monzó
1993	Històries perverses	Isabel - Clara Simó
1992	El vas de plata	Antoni Marí
1991	Disset contes i una excepció	Manuel de Pedrolo
1990	Alfabet	Josep Palàcios

1986	L'illa dels Maians	Quim Monzó
1985	Col·locació de personatges en un jardí tancat	Jordi - Pere Cerdà
1984	Tot s'aprofita	Pere Calders
1981	Olivetti, Moulinex, Chaffoteaux et Maury	Quim Monzó

MODALITAT LITERATURA I ASSAIG		
NOVEL·LA		
ANY	OBRA	AUTOR
2021	El primer emperador i la reina Lluna	Jordi Cussà
2020	Fugir era el més bell que teníem	Marta Marín-Dòmine
2019	Sobre la terra impura	Melcior Comes
2018	Les coses que realment han vist aquests ull inexistents	Josep Lluís Badal
2017	El navegant	Joan-Lluís Lluís
2016	La sega	Martí Domínguez.
2015	El diable i l'home just	Jordi Coca.
2014	Climent	Josep Maria Fonalleras
2013	Sense alè	Josefa Contijoch
2012	Jo confesso.	Jaume Cabré i Fabré
2011	La pastoral catalana	Julià de Jòdar.
2010	El testament d'Alcestis	Miquel de Palol.
2009	Aiguafang	Joan-Lluís Lluís
2008	L'illa dels dòlmens	Antoni Vidal Ferrando
2007	El metall impur	Julià de Jòdar.
2006	Pandora al Congo	Albert Sánchez Piñol.
2005	Olympia a mitjanit	Baltasar Porcel.
2004	El nyèbit	Ramon Monton
2003	Societat limitada	Ferran Torrent

2002	L'emperador o l'ull del vent	Baltasar Porcel
2001	Cap al cel obert	Carme Riera.
2000	Bulbs	J.N. Santaeulàlia
1999	El fil de plata	Lluís-Anton Baulenas
1998	Estremida memòria	Jesús Moncada
1997	L'ombra de l'eunuc	Jaume Cabré.
1996	El camí de Vincennes	Antoni Marí
1995	La passió segons Renée Vivien	Maria-Mercè Marçal
1994	Les hores detingudes	Ramon Solsona
1993	Càmfora	Maria Barbal
1992	Senyoria	Jaume Cabré
1991	L'estuari	Miquel Bauçà
1990	El jardí dels set crepuscles	Miquel de Palol i Muntanyola
1989	Camí de Sirga	Jesús Moncada.
1987	La mort i la primavera	Mercè Rodoreda.
1986	Al meu cap una llosa	Olga Xirinacs
1985	Fra Junoy o l'agonia dels sons	Jaume Cabré
1984	Panorama amb dona	Miquel-Àngel Riera
1983	La frontissa	Maurici Serrahima
1982	Quanta, quanta guerra	Mercè Rodoreda
1981	Crim de germania	Josep Lozano
1979	Ventada de morts	Ventada de morts. Josep Albanell.
1978	L'Ascensió. El pelegrí apassionat. Volum XII	L'Ascensió. El pelegrí Joan Puig i Ferrer
1977	Procés de contradicció suficient	Manuel de Pedrolo
1976	Cavalls cap a la fosca	Baltasar Porcel.
1975	Morir quan cal	Miquel-Àngel Riera.
1974	Oferiu flors als rebels que fracassaren	Oriol Pi de Cabanyes.

1973	Siro o la increada consciència de la raça	Terenci Moix.
1972	Situació analítica	Manuel de Pedrolo
1971	Amb permís de l'enterramort	Vicenç Riera Llorca.
1970	El dia que va morir Marilyn	Terenci Moix
1969	Els argonautes	Baltasar Porcel
1968	Totes les bèsties de càrrega	Manuel de Pedrolo
1967	El carrer de les camèlies	Mercè Rodoreda

MODALITAT LITERATURA I ASSAIG		
OBRES COMPLETES		
ANY	OBRA	AUTOR
2006	Obra literària completa I. Poesia, teatre i contes	Josep Palau i Fabre.
1988	Història de la literatura catalana, III	Jordi Rubió i Balaguer
1987	Obra completa, poesia	Marià Villangómez
1980	Obres completes, Volum II	J.V. Foix
1979	Poesia escènica 1958-1962. Teatre complet. Volum III	Joan Brossa
1976	Obra poètica	Pere Quart

MODALITAT LITERATURA I ASSAIG		
POESIA		
ANY	OBRA	AUTOR
2021	Pare què fem amb la mare morta	Antònia Vicens
2020	Ictiosaure	Dolors Miquel
2019	La Netedat	Sebastià Alzamora
2018	Obra Poètica	Teresa d'Arenys
2017	Ouse	Mireia Vidal - Conte
2016	Caïm	Josep Bach
2015	Seixanta-un poemes	Francesc Parcerisas
2014	L'Oració Total	Carles Camps
2013	Lent	Narcís Comadira
2012	Estiula	Lluís Calvo
2011	L'espiga del buit	Miquel Bezares
2010	A la taula del mig	Cèlia Sànchez
2009	Postals de cendres	Hilari de Cara
2008	Diari d'un setembrista	Jordi Llavina
2007	Nura	Ponç Pons
2006	Càlcul d'estructures	Joan Margarit
2005	Terra cansada	Jordi Pàmias
2004	El centre del temps	Carles Duarte
2003	El temps en ordre	Teresa Pascual
2002	L'enlluernament, al cap del carrer	Jordi Sarsanedas
2001	Subllum	Màrius Sampere
2000	Tot jo és una exageració	Bartomeu Fiol
1999	Dins l'esfera del temps	Montserrat Abelló

1998	Llibre de les solituds	Miquel Martí i Pol
1997	Vol de cendres	Jaume Pont
1996	Passat festes	Jordi Brossa
1995	Al llarg de tota una impaciència	Feliu Formosa
1994	Terra d'aigua	Ramon Guillel
1993	Spiritual	Josep Llompart
1992	La cosa aquella	Enric Casasses
1991	Raó d'atzar	Jaume Pont
1990	Fins a un cert punt	Jordi Sarsanedas
1989	El vendaval	pere Gimferrer
1988	La dona del navegant	Joan Margarit
1987	Larai	Francesc Prat
1986	Enigma	Narcís Comadira
1985	Passeig d'aniversari	Joan Vinyoli
1984	El porxo de les Mirades	Miquel de Palol i Muntanyola
1983	Cants d'Hekatònim de Tifundis	Joan Margarit
1982	A hores petites	Joan Vinyoli
1981	Mandràgola	Josep Llompart
1980	Poemes 1950-1975	Segimon Serrallonga
1979	Balanç de mar	Vincent Andrés
1978	Poemes seny i cabell	Joan Brossa
1977	Vent d'aram	Josep Vinyoli
1976	Ara que és tard	Josep Vinyoli
1975	Les pedres de l'àmfora	Vincent Andrés
1974	Cappare	Joan Brossa
1973	Recomane tenebres	Vincent Andrés
1972	Setmana Santa	Salvador Espriu
1971	Poesia rasa	Joan Brossa

1970	L'esperança encara	Clementina Arderiu
1969	Circumstàncies	Pere Quart
1968	Com un núvol lleuger	Marià Manent
1967	Teoria dels cossos	Gabriel Ferrater

MODALITAT LITERATURA I ASSAIG		
PROSA		
ANY	OBRA	AUTOR
1999	El canvi	Miquel Bauçà
1984	Fortuny	Pere Gimferrer
1982	Les roques i el mar, el blau	Salvador Espriu
1981	Viatges i flors	Mercè Rodoreda
1980	Notes de capvesprol	Josep Pla

MODALITAT LITERATURA I ASSAIG		
PROSA DE NO-FICCIO		
ANY	OBRA	AUTOR
1994	Annus Horribilis	Valentí Puig
1977	Articles amb cua	Josep Pla
1976	Ressonàncies. Diari d'un escriptor	Joan Puig i Ferrer
1975	Seixanta anys d'anar pel món	Eugeni Xammar
1974	Del Pròxim Orient	Josep Carner
1973	El que hem menjat	Josep Pla
1972	Testament de Praga	Tomàs i Teresa Pàmies
1971	Al llarg de la meua vida	Ferran Soldevila

1969	A flor d'oblit	Marià Manent
1968	Arran de mar	Baltasar Porcel
1967	El quadern gris	Josep Pla

MODALITAT LITERATURA I ASSAIG		
PROSA PERIODÍSTICA		
ANY	OBRA	AUTOR
1995	Mesures, alarmes i prodigis	Pere Calders

MODALITAT LITERATURA I ASSAIG		
PROSA POÈTICA		
ANY	OBRA	AUTOR
1997	L'ocell imperfecte	Josep-Ramon Bach
1975	99 notes sobre ficcions poncianes	J.V. Foix
1973	Tocant a mà....	J.V. Foix
1969	Darrer comunicat	J.V. Foix

MODALITAT LITERATURA I ASSAIG		
REPORTATGE HISTÒRIC		
ANY	OBRA	AUTOR
1978	Els catalans als camps nazis	Montserrat Roig

MODALITAT LITERATURA I ASSAIG		
TRADUCCIÓ DE NOVEL·LA		
ANY	OBRA	AUTOR

2020	Eugeni Oneguín, d'Aleksandr Puixkin (novel·la en vers)	Arnau Barrios
2019	Llum d'agost, de William Faulkner	Esther Tallada
1993	La llanterna de l'arc, de Seamus Heaney	Francesc Parcerisas
1991	Anunci d'una casa on no vull viure, de Bohumil Hrabal	Monika Zgustova
1989	Bella del senyor, d'Albert Cohen	Jaume Fuster
1988	Berlin Alexanderplatz, d'Alfred Döblin	Carme Serrallonga

MODALITAT LITERATURA I ASSAIG		
TRADUCCIÓ DE PROSA		
ANY	OBRA	AUTOR
2021	Tal qual de Paul Valéry	Antoni Clapés
2018	L'eclipsi de Georges Perec	Adrià Pujol Cruells
2017	Per què ens estimem les dones de Micrea	Xavier Montoliu
2014	La senyora Dalloway de Virginia Woolf	Dolors Udina
2012	Armènia en prosa i en vers de Óssip Mandelxta,	Helena Vidal
2011	El gobelet de Daus de Max Jacob	Enric Casasses
2008	Les benignes de Jonathan Littell	Pau Joan Hernández
2007	Assaigs de Montaigne	Vicent Alonso
2006	Els viatges d'Ibn Battuta	Margarida Castells i Manuel Forcano
2003	Llibre del desassossec de Fernando Pessoa	Gabriel Sampol i Nicolau Dols
1999	El Zibaldone dels pensaments de Giacomo Leopardi	Assumpta Camps
1997	Les mil i una nits	Dolors Cinca i Margarida Castells
1996	Les metamorfosis, d'Ovidi	Jordi Perramon
1995	Converses amb Goethe de Eckermann	Jaume Bofill i Ferro

1990	Les Confessions d'Agustí d'Hipona	Miquel Dolç i Dolç
1987	La llengua salvada.	Carme Gala
1986	La consciència de Zeno, d'Italo Svevo.	Carme Arenas i Elisabetta Sarmati
1983	Narracions completes I i II de Kafka	Josep Murgadas
1982	Ulisses de Joaquim Joyce	Joaquim Mallafrè
1977	Assaig de Francis Bacon	Josep Carner

MODALITAT LITERATURA I ASSAIG		
TRADUCCIÓ DE TEATRE		
ANY	OBRA	AUTOR
1988	Tot va bé si acaba bé, El Mercader de Venècia i l'Amansiment de la furia, de William Shakespeare	Salvador Oliva
1978	Tragèdies de Sòfocles i d'Eurípides	Carles Riba

MODALITAT LITERATURA I ASSAIG		
TRADUCCIÓ POÈTICA		
ANY	OBRA	AUTOR
2016	Irlanda indòmita, de W.B. Yeats	Josep Maria Maumà
2015	Fulles d'herbes, de Walt Whitman	Jaume Cristòfol
2013	Antologia de Spoon River, d'Edgar Lee	Jaume Bosquet i Miquel Àngel Llauger
2010	Poesia completa d'Anna Akhmàtova	Jaume Creus
2005	Cants de Giacomo Leopardi	Narcís Comadira
2004	Khamriyyat. Poesia Bàquica Abu-Nuwàs	Jaume Ferrer i Anna Gil
2003	Poemes de Fernando Pessoa	Joaquim Sala-Sanahuja
2002	Clavats a la carn del món, de Iehuda Amikhai	Manuel Forcano

2001	Divina Comèdia, de Dante Alighieri	Joan F. Mira
2000	Cartes d'aniversari, de Ted Hughes	Josep M. Fulquet
1998	La Ilíada, d'Homer	Manuel Balasch
1994	Tots els sonets, de Shakespeare	Gerard Vergés
1987	Vell país natal, de Wang Wei	Maria Dolors Folch i Marià Manent
1986	Les flors del mal, Baudelaire	Xavier Benguerel
1985	Faules, de La Fontaine	Xavier Benguerel
1984	Trenta-quatre poemes, de W.B. Yeats	Marià Villangómez i Llobet
1983	Poesia Trobadoresca. Antologia	Alfred Badia
1982	Poemes d'Archibald MacLeish	Marià Manent
1981	Sonets a Orfeu de Rainer Rilke	Alfred Badia
1980	Poemes d'Emily Dickinson	Marià Manent
1979	Poesies de Kavafis	Joan Ferraté
1977	Llibres profètics, de William Blake	Marià Manent
1976	Vuitanta-vuit poemes de Kavafis	Joan Ferraté

MODALITAT RECERCA		
HUMANITATS		
ANY	OBRA	AUTOR
2021	Els comtats d'Urgell, Cerdanya i Berga, volum VIII	Ramon Ordeig
2020	Corre, democràcia, corre. Manifestacions i repressió policial a la Catalunya de la Transició	David Ballester i Manuel Vicente
2019	L'impressor Rafael Figueró i la premsa a la Catalunya del seu temps	Xevi Camprubí i Pla
2018	Barcelona al servei del Nuevo Estado. Depuració a l'ajuntament durant el primer franquisme	Marc Gil
2017	Manuel Brunet. El periodisme d'idees a l'ull de l'huracà	Francesc Montero
2016	Ramon Llull: vida i obres	Pere Villalba i Varneda
2015	La formació d'una identitat. Una història de Catalunya	Josep Fontana
2014	Francesc Pelai Briz: entre la literatura i l'activisme patriòtic	Ramon Panyella
2013	Literatura catalana i cinema mut	Teresa Iribarren
2012	Diccionari de la traducció catalana	Montserrat Bacardí
2011	Els anys del PSUC	Carme Molinero i Pere Ysàs
2010	L'onze de setembre. Història de la Diada	Pere Anguera
2009	Pau Claris. Líder d'una classe revolucionària	Antoni Simon i Tarrés
2008	Els poetes de l'escola mallorquina i l'Associació per la Cultura de Mallorca	Isabel Graña i Zapata
2007	La il·lusió occitana	August Rafanell
2006	Teatre, Guerra i Revolució a Barcelona	Francesc Foguet i Boreu
2002	Un teatre simbolista	Adrià Gual

MODALITAT RECERCA		
ALTRES CIÈNCIES		
ANY	OBRA	AUTOR
2021	Natura, ús o abús? Llibre blanc de la gestió de la natura als Països Catalans	Ramon Folch, Josep Peñuelas i David Serrat
2020	150 anys de taules periòdiques a la Universitat de Barcelona	Santiago Álvarez i Claudi Mans
2019	Atles dels núvols de l'Observatori Fabra	Javier Martín i Alfons Puertas
2018	Atles dels ocells nidificants de Barcelona	Institut Català d'Ornitologia
2017	Mesopotàmia i Història de la Matemàtica	Josep Pla i Carrera
2016	La ciència en la literatura	Xavier Duran
2015	Noms de planetes. Corpus de Fitonímia Catalana	Joan Vallès
2014	Devots i descreguts. Biologia de la religiositat	Adolf Tobeña
2013	Arrels germàniques de la matemàtica contemporània	Pilar Bayer, Jordi Guàrdia i Artur Travesa
2012	Agricultura ecològica i sostenibilitat	Adriana Benet Mònico
2011	La intimitat de la matèria	Francesc Nicolau i Pous
2010	La Ciència en la Història dels Països Catalans. De l'inici de la industrialització a l'època actual	Joan Vernet i Ramon Parés
2009	Els nostres naturalistes	Josep Camarasa i Jesús Ignasi
2008	El naixement d'una nova consciència	Eudald Carbonell
2007	Biografia del món. De l'origen de la vida al col·lapse ecològic	Jaume Terradas
2006	Química verda	Xavier Domènech
2002	Flora dels briòfits dels països catalans i moltes	Creu Casas

MODALITAT RECERCA		
CATALANÍSTICA		
ANY	OBRA	AUTOR
2021	Manual of Catalan Linguistics	Joan Argenter i Jens Lüdtke
2020	Language attitudes, national identity and migration in Catalonia: "What the women have to say"	Mandive Iveson
2019	Katalanische und Okzitanische Renaissance. Ein Vergleich Von 1800 Bis Heute	Georg Kremnitz
2018	L'ambassadeur de la République dès Lettres. Vie et oeuvres de Robert Robert i Casacuberta	Julien Lanes Marshall
2017	El plaer de llegir literatura catalana	Tilbert Dídac Stegmann
2016	Mount Canigó. A tale of Catalonia	Ronald Puppò
2014	El temps en la poesia catalana contemporània	Jad Hatem
2013	La paraula arriscada de Ramon Llull	Dominique de Courcelles
2012	El diàleg en Ramon Llull. L'expressió literària com a eina apologètica	Roger Friedlein
2011	Contextos de Joan Brossa. L'acció, la imatge i la paraula	John London
2010	In the eye of the storm	Sharon G. Feldman
2009	Prat de la Riba i la historiografia catalana	Giovanni C. Cattini
2008	La memòria dels reis. Les quatre grans cròniques	Stefano Maria Cingolani
2007	Un exilio horizontal: Pere Calders y México	Carlos Guzmán Moncada
2006	Classicisme i Renaixement: Una idea d'Itàlia durant el Noucentisme	Gabriella Gavagnin
2002	Estudis de Filologia valenciana	Joseph Gulsoy

MODALITAT RECERCA		
NO CATALOGATS		
ANY	OBRA	AUTOR
2005	El orígens medievals del paisatge català Els dèficits de la realitat i la creació del món La solitud de la paraula	Jordi Bolòs Ramon Lapiedra Francesco Ardolino
2004	Història del llibre del manuscrit de Catalunya Una ciutat en guerra El temps i el clima	Jesús Alturo Joan Sagués Javier Martin
2003	Una vida per al diàleg El Montseny Cinquanta anys d'evolució del paisatge	Manuel Sanchis Santi Cortés Martí Boada
2001	Els Ajuntaments franquistes a Catalunya. Política i Administració Municipal (1938-1979). La biologia a l'alba d'un nou mil·lenni. Reconeixement de la seva trajectòria investigadora i amb motiu de la publicació "Three Fifteenth-Century Valencian Poets" i de la reedició de "La poesia" de Joan Maragall	Martí Marin Jaume Bertranpetit Arthur Terry
2000	Repressió política i coacció econòmica Escrits fonamentals sobre el segon principi de la termodinàmica Història de la filla del rei d'Hongria e altri racconti catalani tardomedievali	Francesc Vilanova David Jou Veroniza Orazi
1999	Història de la lingüística catalana 1775-1900 Gaziel: vida, periodisme i literatura Ramon Llull i el naixement de la llullisme	Pere Marcet i Joan Solà Manuel Llanas Nigel Hillgarth
1998	Els museus d'art de Barcelona: antecedents, gènesi i desenvolupament fins l'any 1915 Atlas corològic de la flora dels Països Catalans Edició de l'obra completa d'Ausiàs March	Andrea Garcia i Sastre Oriol de Bolòs i Capdevila Robert Archer
1997	L'últim Cambó	Borja de Riquer

	Barcelona ciutat de transició	Miquel Garriga
1996	Els catalans i el domini napoleònic De la traducció literal a la creació literària	Maties Ramisa Curt Wittlin
1995	El bisbe Morgades i la formació de l'Església catalana contemporània Ecologia del foc i regeneració en garrigues i pinedes mediterrànies Girona al segle XIV	Jordi Figuerola Christian Papió Christian Guilleré
1994	Llengua, literatura i societat de Mallorca contemporània Flora de Montserrat Estudis de gramàtica històrica	Josep Massot i Muntaner Josep Nuet i Josep Panareda Joseph Gulsoy
1993	Falange, guerra civil i franquisme Art romànic i feudalisme al Baix Llobregat L'astronomia de Jacob Ben David Bonjorn Arxiu de Textos Catalans Antics	Joan Thomàs Montserrat Pagès i Paretas Josep Chabàs Josep Perarnau i Espelt
1992	Robert Gerhard i la seva obra Estudis sobre Ramon Llull	Joaquim Homs i Oller Robert Forrest
1991	D'Eiximenis a Sor Isabel de Villena i Edició Crítica de Tirant lo Blanc	Albert Guillem Hauf
1990	Carles Riba (1893 - 1959) Catalunya 77 - 88 En els orígens de Catalunya: Emancipació política i afirmació econòmica	Jaume Medina Fundació Jaume Bofill Michel Zimmermann
1989	Esquerra Republicana de Catalunya Sant Vicent Ferrer, Sermons, Volum VI Cançoner tradicional del Baix Camp i el Montserrat	Maria Dolors Ivern Gret Schib Gabriel Ferré, Salvador Rebés i Isabel Ruiz
1988	Pagesos, rabassaires i industrials a la Catalunya central Fauna dels briozous dels Països Catalans Els menorquins de la Florida: Història, llengua i cultura El "cavaller" de Vidrà	Llorenç Ferrer i Alòs Mikel Zabala Philip Rasico Ignasi Terrades
1987	Història de les Institucions i del moviment cultural de Catalunya de 1900 a 1936 Francesc Duran i Reynals, un investigador català de projecció El tapís de la creació de la catedral de Girona La percepció del bosc. La Garrotxa com a espai viscut	Alexandre Galí Antoni Roca i Thomas Glick Pere de Palol i Salellas Joan Nogué i Font

1986	Els vitralls medievals de l'església de Santa Maria del Mar Selected Works of Ramon Llull	Joan Ainaud Anthony Bonner
1985	Teoria de la llengua segons Fabra Els sistemes naturals de les Illes Medes Tirante il Bianco	Xavier Lamuela i Josep Murgades Joandomènec Ros, Ignasi Olivella i Josep Gili Giuseppe Edoardo
1984	Estudi lingüístic de la metàfora en Màrius Torres. Industrialització a Catalunya, 1960-1977. Santiago Rusiñol (1861-1931).	Montserrat badia Centre d'estudis de Planificació Heidi Johanna Roch
1983	Les Germanies dels Països Catalans	Eulàlia Duran
1982	La vegetació dels Països Catalans Els bombardeigs a Barcelona durant la guerra civil Jaume I i els valecians del segle XIII	Ramon Folch Joan Villarroya Robert I. Burns
1981	Diccionari etimològic i complementari de la llengua catalana	Joan Coromines
1980	Quinze segles d'una família catalana Política econòmica i territori a Catalunya	Martí de Riquer Francesc Roda
1979	El procés de formació nacional de Catalunya Catalunya l'imperi napoleònic	Josep Salrach Joan Mercader
1978	Entre dos llenguatges	Joan Coromines
1977	Barcelona a mitjan segle XIX	Josep Benet i Casimir Martí
1976	Arxiu Vidal i Barraquer Eivissa cartaginesa	Víctor Arbela Miquel Tarradell
1975	El pensament econòmic a Catalunya Federalisme i Autonomia a Catalunya	Ernest Lluch Josep González
1974	Barcelona i la seva història	Agustí Duran
1973	Lliga catalana	Isidre Molas

MODALITAT TEATRE		
ANY	OBRA	AUTOR
2021	Poder i santedat Rèquiem nocturn El projecte Nilak	Manuel Molins Pere Faura De carpa circense
2020	Dinamarca Stabat Mater	Josep Lluís i Rodolf Sirera Magda Puyo
2019	Herència abandonada Siempre a la verita tuya	Lara Díez Quintanilla Manuel Veiga
2018	Un tret al cap MEDUSA de la Virgueria Perra a nadie	Pau Miró Aleix Fauró i Isis Martín Marta Carrasco
2017	hISTÒRIA Claudia de La Conquesta del Pol Sud Barcelona Playwrights	Jan Vilanova Claudín Carles Fernández Giua Damasc a Idomeni
2016	You say tomato Ragazzo Companyia Parking Shakespeare premi al text de teatre català donat a conèixer per l'estrena	Joan Yago Lali Álvarez
2015	La pols Lucrecia Companyia Teatre de l'Enjòlit a premi aportació més interessant	Llàtzer Garcia Joan Ramis
2014	Safira Llibert A la Mostra d'Igualada premi a l'aportació més interessant	Magí Sunyer Gemma Brió
2013	Acorar	Antoni Gomila
2012	Contra la democràcia I l'Observatori de Teatres en Risc	Esteve Soler Blai Mateu Antoni Ramon
2011	Lluny de Nuuk Assajant Albertí	Pere Riera Vicenç Albertí
2010	Peus descalços sota la lluna d'agost	Joan Cavallé
2009	La tanca	Josep Pere Peyró

	Dos de dos	Albert Mestres
2008	L'ham Leonci i Lena	Gemma Rodríguez Georg Büchner
2007	Hardcore videogames J'arrive...! Diccionari del teatre a les Illes Balears	Jordi Casanovas Marta Carrasco Joan Mas i Vives
2006	La pell en flames UUUH!!	Guillem Clua Joan Font
2005	Teoria de catàstrofes Esquena de ganivet Les portes del cel	Toni Cabré Pep Tosar Josep Peyró
2004	El retratista El mestre i Margarida	Gerard Vázquez i Jordi Barra Xicu Masó
2003	Dramàtic Tatuatge	Albert Mestres Dea Loher
2002	Tractat de Blanques La dona incompleta Tens por?	Enric Nolla David Plana Isa Fernández
2001	Hurraçan Por menjar-se ànima	Enric Nolla Rainer Werner
2000	Navegants Ultramarins	Toni Cabré Ivette Vigatà
1999	Dinastia Ming Perifèria Koltès	Joan Cavallé Rafael Duran
1998	Mala sang La pantera imperial	David Plana Carles Santos
1997	Paraules encadenades L'amant	Jordi Galceran Harold Pinter
1996	Les llàgrimes del vienès El rei Joan	Alexandre Ballester William Shakespeare amb direcció de Calixto Bieito
1995	E.R.. A la meta	Josep Benet i Jornet Thomas Bernhard
1994	Després de la pluja Dansa d'agost	Sergi Belbel Brian Friel amb direcció de Pere Planella
1993	Nus Els temps i els Conway	Joan Casas

		J.B Priestley amb direcció de Mario Gas
1992	Somni de mala lluna La vida perdurable Home per home	Josep Maria Muñoz Narcís Comadira Bertolt Brecht direcció de Pau Monterde
1991	Residuals Quatre dones i el sol	Jordi Teixidor Jordi - Pere Cerdà
1990	Capvespre al jardí Columbi Lapsus	Ramon Gomis Els Joglars
1989	Cavalls de mar Set i mig	Josep-Lluís i Rodolf Sirera La Gàbia, Teatre
1988	Lorenzaccio, Lorenzaccio	Alfred de Musset
1987	Per un sí o per un no	Nathalie Sarraute
1986	Un dels últims vespres de carnaval El manuscrit d'Alí Bei	Carlo Goldoni Josep Benet i Jornet
1985	Màgic concert i altres peces Alè L'òpera dels tres rals	Joan Manuel Gisbert Els Comediants Bertolt Brecht
1984	Al vostre gust	William Shakespeare
1983	Olympic Man Movement	Els Joglars
1982	Terra baixa El Globus per la seva campanya	Àngel Guimerà
1981	Bloody Mary Show El balcó La primavera al Tinell	Rodolf Sirera Jean Genet Els Comediants
1980	El collaret d'algues vermelles Les tres germanes	Jaume Melendres i Joan Abellan Anton Txékhov
1979	Antaviana El despertar de la primavera	Pere Calders Franz Wedekin
1978	Jasó i Medea La Torna	Romà Comamala Els Joglars
1977	El bronzir de les abelles	Josep Lluís i Rodolf Sirera
1976	Teatre complet La Setmana Tràgica	Joan Brossa Lluís Pasqual

1975	Plany en la mort d'Enric Ribera	Rodolf Sirera
1974	Poesia escènica	Joan Brossa
1973	Mary d'ous	Els Joglars
1972	L'ombra de l'escorpí	Maria-Aurèlia Capmany
1971	Marc i Jofre o els alquimistes de la fortuna	Josep Maria Benet i Jornet
1970	La terra es belluga	Jordi Bordas

MODALITAT LITERATURA INFANTIL I JUVENIL		
CATEGORIA INFANTIL		
ANY	OBRA	AUTOR
2021	Capgirat	Alba Dalmau
2020	Plou o fas Sol?	Mireia Vidal
2019	Un pèl a la sopa	Àlex Nogués
2018	I aquí dins, qui hi ha?	Mar Benegas
2017	Els fantasmes no truquen a la porta	Eulàlia Canal
2016	Històries de Nasrudín	Halil Bárcena
2015	Un mitjó diferent a cada peu	Joan Calçotets
2014	Salvador Espriu	Pep Molist
2013	Pel conjunt de la seva obra	Joana Raspall
2012	Ballmanetes	Publicacions Abadia de Montserrat
2011	La princesa malalta	Carme Bernal i Carme Rubio
2010	L'arca de Noè	Lluís Farré
2009	Vet aquí un pèl	Àngels Juanmiquel
2008	Dos fills	Pep Molist
2007	El nen gris	Lluís Farré
2006	Vull una corona	Ramon Portell

2005	Contes terrorífics de fantasmes	Joan de Déu Prats
2004	Banyeta	Teresa Duran i Neus Bruguera

MODALITAT LITERATURA INFANTIL I JUVENIL		
CATEGORIA JUVENIL CREACIÓ		
ANY	OBRA	AUTOR
2021	Paraules, flors i pólvora	Cinta Arasa
2020	La llum d'Artús	Raimon Portell
2019	La maleta	Núria Parera
2018	Una bala per al record	Maire Carranza
2017	La mèdium	Silvestre Vilaplana
2016	La noia de mitjanit	Gisela Pou
2015	Més o menys jo	Miquel Duran
2014	La balada del funicular miner	Pau Joan Hernández
2013	Noel et busca	Àngel Burgas
2012	S'acosta un front fred que deixarà neu a cotes baixes	Dolors Garcia
2011	Paraules emmetzinades	Maite Carranza
2010	El circ	Salvador Comelles
2009	L'Odissea	Homer i adaptació d'Albert Jané
2008	El testament de John Silver	Josep Vallverdú
2007	M	Lolita Bosch
2006	Les cendres del cavaller	Silvestre Vilaplana
2005	Les veus protectores	Maria Bogunyà
2004	La mala bèstia	Antoni Garcia i Llorca
2003	Disfresses	Josep Sala

MODALITAT LITERATURA INFANTIL I JUVENIL		
CATEGORIA JUVENIL CONEIXEMENTS		
ANY	OBRA	AUTOR
2021	Migrants	Eduard Altarriba
2020	Jo i el món: una història infogràfica	Mireia Trius
2019	Naixements bestials	Aina Bestard
2018	Ports	Víctor Medina
2017	La Mia es fa gran	Mònica Peitx
2016	Arbres	Lemniscates
2015	Anem d'excursió per Catalunya	Jordi Quera
2014	Tant de gust de conèixer-lo, senyor Salvat-Papasseit	Maria Carme Bernal i Carme Rubio
2013	Les meves cases favorites	Virgínia Lorente
2012	Castells, tocant el cel amb la mà	Josep Amirall
2011	Això és art i això és un artista	Patricia Geis
2010	Guia d'arbres per a nois i noies	Ramon Pascual
2009	Història il·lustrada de Catalunya per a petits i grans	Edicions 62
2008	La meva primera història de Catalunya	Marta Luna
2007	Cuinem junts	Eulàlia Fargas
2006	Què li passa a aquest nen?	Àngels Ponce
2005	Col·lecció "Em dic..."	Parramón Edicions
2004	Rocaguinarda	Oriol Garcia i Quera

MODALITAT LITERATURA INFANTIL I JUVENIL		
NO CATALOGATS		
ANY	OBRA	AUTOR
2003	La nit de Sant Joan Disfresses Internen. Les eines per a un ús enriquidor i responsable d'internet	Xavier Carrasco Josep Sala Marta Luna
2002	Endrapallibres L'ovella negra Abecedari Pictòric	Lluís Farré Pasqual Alapont PAMSA
2001	Adormits El camí del far Intermón	Lluís Rius Miquel Rayó Alfabet solidari
2000	En Cosme i els monstre menjamots Tots els ports es diuen Helena Col·lecció Descobrim	Núria Carol Joan Barril La Galera
1999	Ni or, ni encens, ni mirra L'ombra del Stuka Guia per conèixer els arbres	Ton Lleonart i Daniel Jiménez Pau Jon Oriol de Bolòs
1998	Les endevinalles de Llorenç Flanagan Blues Band Jo sóc de...	Llorenç Giménez Andreu Martín i Jaume Ribera La Galera
1997	Col·lecció Popof i kocatasca Ulls d'ocell Terra de Gantes	Teresa Duran i Max Antoni Garcia Lorca Toni Llobet, Josep espigulé, Rosa Llinàs i Deli Saavedra
1996	Món de números La fàbrica de mentides Biblioteca de la classe	Esther Prim i Marta Balaguer David Cirici Editorial Graó
1995	El pitjor llop Cor de roure Els artístics casos d'en Fricandó I van seguir un estel lluminós	Teresa Duran Emili Teixidor Montse Ginesta Joan Alavedra
1994	Un conte sense cap ni peus L'exèrcit dels innocents	Maria Ollé i Imma Pla Eusèbia Rayó

	El tinter dels clàssics	PAMSA
1993	Brrrrgg Què farem, què direm? Petites històries Bestiolar de la Clara	Jaume Escala i Carme Solé Pep Coll Pilarin Bayés Miquel Desclot
1992	La lluna i els miralls Interfase amb mosca	Mercè Escardó i Gemma Sales Joaquim Carbó
1991	Marieta i el telèfon El bes de la nivaira	Fins Masgrau i Lourdes Bellevèr Joaquim Borrell
1990	Un bigoti i en Joan L'illa d'Omar La Bíblia	Jordi Sarsanedas i Montse Ginesta Maria de la Pau Janer Josep i Carme Solé
1989	Abecedari de diumenge Qualsevol nit pot sortir el sol	Empar de Lanuza i Carme Grau Joaquim Micó
1988	Fira de tresors El tigre de Mary Plexiglàs Col·lecció el fanal de proa	Josep Maria Rius i Ortigosa Miquel Obiols Edicions Proa
1987	Marina Ostres tu, quin cacau Qomolangma	Olga Xirinacs Maite Carranza Antoni Ricart
1986	La nena Bunilda menja malsons El llapis fantàstic Pels camins de la història d'Igualada	Mercè Company Joles Sennell Antoni Dalmau
1985	Adéu, bon viatge! El corsari de l'illa dels conills Les arrels	Marta Balaguer Gabriel Janer Oriol Vergés
1984	Marduix La cinquena gràcia de Collpelat Estimeu el vostre entorn	Enric Larreula Sebastià Sorribas Sebastià Estradé
1983	En Gil i el paraigua màgic El malefici de la reina d'Hongria Viatge poètic per Catalunya	Mercè Company Maria-Aurèlia Capmany Joaquim Molas
1982	Raspall Un armariet, un cofre i un diari Galing-Galong	Pere Calders Maria Àngels Gardella Xesco Boix
1981	El núvol de la son La història que en Roc Pons no coneixia	Joles Sennell Jaume Cabré

	La fantasia inacabable d'Antoni Gaudí	Mercè Canela
1980	L'estel de colors Calidoscopi de l'aigua i del sol Història de Lleida explicada als joves	Joles Sennell Joaquim Carbó Josep Vallverdú
1979	Guaraçú El superexecutiu Festes Tradicionals a Catalunya	Versió d'Anna Murià Oriol Vergés Joan Soler i Amigó
1978	Rondineta i lleugera Ai Filomena, Filomena i altres contes Geografia de Catalunya	Escola el Puig Miquel Obiols J.M. Panareda
1977	Bombolleta vola L'Eduard el mariner i el país sota l'aigua L'abat Oliba	Montse Ginesta Jordi Sarsanedas Oriol Vergés

6.5 Jurat Premis Crítica Serra d'Or:

(Dades extretes de la viquipèdia)

CATEGORIA LITERATURA I ASSAIG	
2015 - 2017	Àlex Broch, Lluïsa Julià, Marta Nadal, Vinyet Panyella i Josep M. Ripoll.
2013 - 2014	Sebastià Alzamora, Àlex Broch, Lluïsa Julià, Marta Nadal i Vinyet Panyella.
2012	Sebastià Alzamora, Àlex Broch, Lluïsa Julià, Vicenç Llorca i Marta Nadal.
2006 - 2011	Sebastià Alzamora, Àlex Broch, Lluïsa Julià, Marta Nadal i Vinyet Panyella.

CATEGORIA RECERCA	
2012 - 2006	Jaume Aulet, Manuel Castellet, Joan B. Culla, Manuel Jorba i Santiago Riera i Tuèbols.

CATEGORIA TEATRE	
2016	Joan-Anton Benach, Anna Pérez Pagès, Francesc Massip, Juan Carlos Olivares i Marta Monedero.
2015 - 2013	Joan-Anton Benach, Anna Pérez Pagès, Francesc Massip, Juan Carlos Olivares i Núria Santamaria
2012 - 2009	Joan-Anton Benach, Àlex Broch, Francesc Massip, Juan Carlos Olivares i Núria Santamaria.
2008 - 2006	Joan-Anton Benach, Àlex Broch, Joan Casas, Francesc Massip i Gonçal Pérez de Olaguer

CATEGORIA LITERATURA INFANTIL I JUVENIL	
2016 - 2006	Mònica Baró, Montse Ginesta, Teresa Mañà, Joan Portell i Núria Ventura.

7. CONCLUSIONS:

Com a conclusions del meu treball de recerca *Evolució i Recerca dels Premis Crítica Serra d'Or* puc afirmar que les preguntes que em vaig fer a principi del treball s'han resolt amb èxit.

Primer que la *Revista Serra d'Or* és la revista més antiga amb català que sorgeix de les Publicacions de l'Abadia de Montserrat, l'editorial més antiga impulsada per l'abat Cisneros. Aquesta revista va sorgir l'any 1959 fruit de la fusió de *Germianbit* i *Serra d'Or*, va tenir un paper fonamental durant el franquisme. El tema dels articles periodístics estaven prohibits sota la censura franquisme. Per aquest fet, Montserrat publicava aquesta revista sota el paraigua de l'església i PAMSA. Publicar la revista *Serra d'Or* no hauria estat possible gràcies a la norma del Concordat on hi havia un mutu acord entre l'Església i el règim de l'estat totalitari. Aquesta revista de caràcter religiós, es va convertir en una plataforma de llibertat d'opinió sota la tutela del respecte cap a la catalanitat. Així doncs, tots els partits polítics ja de dretes com d'esquerra, van poder escriure les seves opinions i els seus discursus sense cap tipus de problema.

En definitiva, que la revista *Serra d'Or* va ser la primera revista en català i que durant el franquisme va tenir un paper molt rellevant, ja que en ella, s'hi exposava tota la cultura catalana i les idees ideològiques dels diferents partits. Cal afirmar que d'altres revistes de caràcter religiós i d'ultradretes com *El Español*, *El Cruzado Español* i *Qué pasa*, no van estat mai d'acord que una revista que sorgeix del màxim exponent del santuari de la catalanitat, pogués parlar de la cultura catalana quan en teoria només ho havia de fer de la religió catòlica a Catalunya. La influència de la revista a la societat catalana es veu reflectida de la manera que el poble català té ganes de retrobar-se amb la cultura i deixar enrere la Guerra Civil Espanyola.

Una altra conclusió és que el gran P. Josep Massot en pau descansi, va ser tot un referent per la cultura catalana durant la dictadura franquista, però sobretot per tot el que va contribuir amb la revista *Serra d'Or* i PAMSA. En ell va sortir l'esperit de refermar la cultura catalana i ho va fer mitjançant la revista *Serra d'Or*. D'altra banda,

també va aconseguir que molts escriptors poguessin publicar les seves obres mitjançant l'editorial de Publicacions de l'Abadia de Montserrat.

No podem deixar de banda que l'abat Escarré va ser també un dels impulsors juntament amb el P. Massot de la revista perquè ell estava al càrrec de l'abat i va defensar perquè amb la revista es pogués recuperar la llengua catalana. L'abat Escarré, va plantar cara al règim franquista i va lluitar perquè una revista creada a Montserrat amb la finalitat de difondre tota mena d'idees, no acabés en l'oblit a causa de la dictadura. Simplement, un dels impulsors de la llengua i de la cultura catalana.

Pel que fa als Premis Crítica Serra d'Or, les conclusions que en puc treure és que tenen un gran paper per la cultura catalana juntament amb la *revista Serra d'Or*. Els premis que sorgeixen l'any 1967, es posa de manifest la importància de la cultura catalana. Amb aquests premis reivindiquen la llengua i d'alguna manera inicien el procés reconstrucció cultural. Hem de tenir en compte que aquests premis sorgeixen en període del règim franquista. Sí que és cert, que només faltaven sis anys perquè s'acabés definitivament, però malgrat això, es van posar en marxa durant el règim. Aquests premis han tingut una gran transcendència fins avui en dia i es poden equiparar com el Premi Sant Jordi que organitza Òmnium Cultural, el premi Carles Riba el Premi Josep Pla entre d'altres. També puc afirmar que no és premi que es dona a obra publicada en català, ja que n'hi ha d'altres més remots: El Premi Carles Riba⁴⁰ data del 1950 i el Premi Sant Jordi⁴¹ 1947.

Els Premis Crítica Serra d'Or van tenir i tenen la tasca encara avui en dia de transmetre els valors de la literatura catalana i any rere any guardonen totes aquelles persones mereixedores amb una serreta d'or. Pel fet de ser un premi sense rere fons econòmic, els dona un punt de senzillesa amb la resta de premis, ja que no ho són.

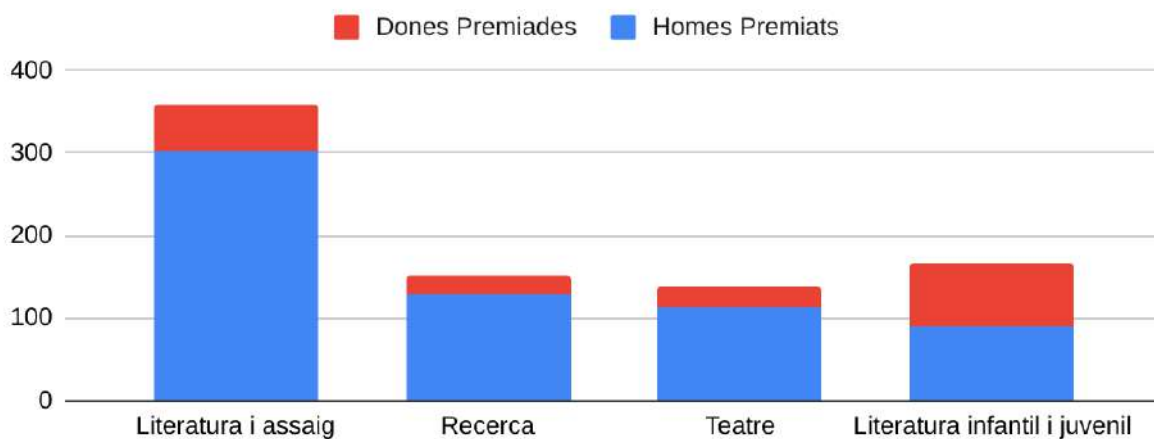
⁴⁰ De 1950 al 1958 s'anomenà Premi L'Óssa Menor, l'any 1959 passa a dir-se Premi Carles Riba

⁴¹ Fins al 1960 es va dir Premi Joanot Martorell

Una altra conclusió que puc extreure amb aquest treball és el gran nombre de dones premiades amb aquest premi. Amb la temàtica de literatura i assaig es van premiar fins al 2021, 339 obres dels quals 55 eren dones i 303 homes. A la temàtica de recerca es van premiar fins a un total de 130 obres dels quals 23 eren dones i 123 homes. En aquest cas, la xifra d'obres total no és equivalent a la suma d'entre d'homes i dones perquè en alguns casos una obra ha estat premiada per dos autors. A la temàtica de teatre, un total 148 obres han estat premiades i 26 eren dones i 112 homes. Finalment, a la temàtica de literatura infantil i juvenil, hi ha 140 obres d'entre elles 76 són dones i 91 homes. Aquesta última temàtica és la que hi ha més equilibri entre les dones i els homes, ja que en les tres últimes dècades s'ha feminitzat molt i les elles han estat bastant més guardonades que els homes.

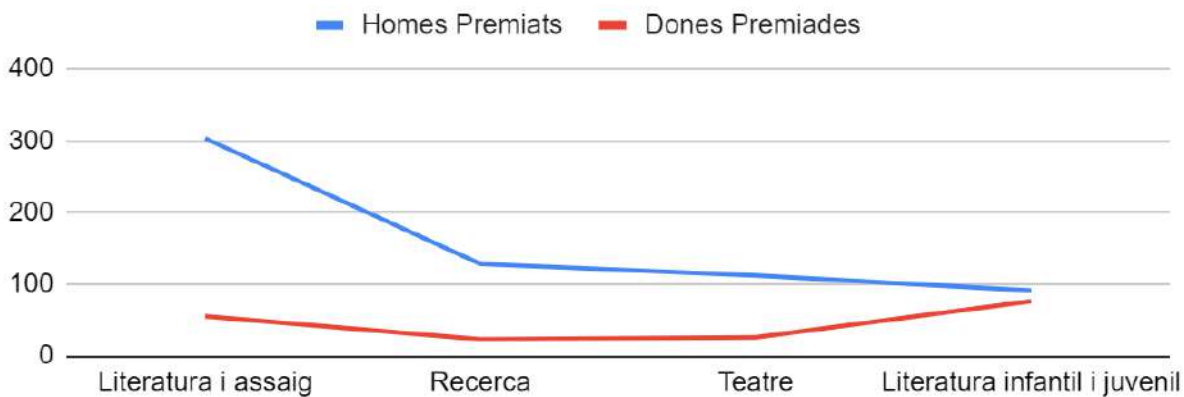
Sí que és cert que no hi ha moltes dones, però també hem de pensar que els anys que van sorgir els premis (1967) fins avui en dia el tema de la dona vista per la societat ha anat canviant. Fa molts anys, la dona es quedava a casa cuidant de la família i de la casa. Amb els pas dels anys això va anar canviant i la dona de mica en mica va anar aconseguint més i més drets. De tal manera que també va poder escriure llibres. Com a fet important és que Mercè Rodoreda, Matilde Font, Maria-Aurèlia Capmany i Montse Ginesta van ser les primeres dones a ser guardonades per la serreta d'or. Mercè Rodoreda la temàtica literatura i assaig amb *El carrer de les camèlies*, Matilde Font a la recerca amb *Arxiu Vidal i Barraquer*, Maria-Aurèlia Capmany a teatre amb *L'ombra de l'escorpí* i finalment Montse Ginesta a literatura infantil i juvenil amb *Bombolleta vola*.

PREMIS SERRA D'OR PER TEMÀTICA I GÈNERE

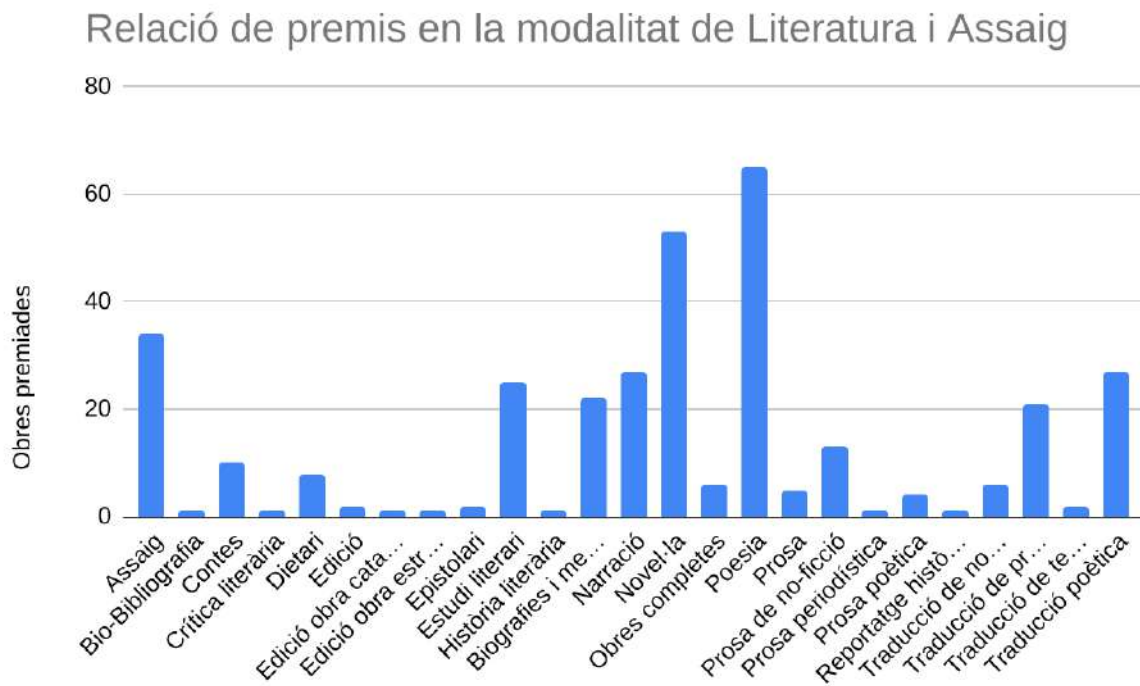

En aquest gràfic, podem veure com la temàtica de literatura infantil i juvenil és la que s'igualava més respecte al gènere. En canvi, podem observar que la temàtica de literatura i assaig és la que escriptors han estat premiats.

EVOLUCIÓ GÈNERE PREMIS SERRA D'OR

En aquest gràfic, podem veure com augmenta la presència de dones premiades en la temàtica de literatura infantil i juvenil.

En conjunt, he optat per fer un gràfic de la temàtica que més autors hi ha. Entre els quals poesia es destaca amb un total de 65 obres premiades; 8 homes i 57 dones. En aquesta especialitat, l'estudi literari és on es troben més dones fins a 11.

Com a valoració final del treball, estic satisfet perquè he investigat en un tema poc freqüentat i en què he pogut descobrir i aprendre noves coses com ara: l'evolució de la *revista Serra d'Or*, el nombre de dones als premis, etc. És un tema que m'ha agradat molt perquè pel fet d'haver estat a Montserrat durant la meua estada a l'Escolania de Montserrat, ara he pogut establir lligams entre el que vaig aprendre allà i el que he pogut trobar fent recerca.

Com a coses negatives del treball han estat que pel fet de ser un tema poc investigat de vegades tenia els recursos molt limitats i per això potser m'ha faltat algun punt més per acabar de polir detalls. D'altra banda, en la *revista Serra d'Or* sí que m'ha sigut més fàcil trobar el que buscava i fins i tot he pogut anar més enllà en el sentit que pogut fer recerca de tòpics que a internet no els trobes pas. Per acabar, he tingut la sort de poder entrevistar a cinc persones dels quals en Pep Molist i la Teresa Mañà tenen a veure amb els premis, en G. Xavier Caballé té relació amb la revista i el P. Bernabé Dalmau i en P. Josep Galobart tenen relació amb el monestir de Montserrat.

8. RECULL DE MATERIALS:

8.1 Internet:

CASAS, Sònia: *Les maniobres per allunyar l'abat Escarré de Montserrat durant el franquisme*. Article de la *Revista Sàpiens*

https://www.sapiens.cat/epoca-historica/historia-contemporania/guerra-civil-i-franquisme/abat-escarre_202689_102.html

DESCONEGUT: *La revista Serra d'Or, renueva el compromiso con la cultura catalana*. Article del *Periódico de Ibiza y Formentera*. 11/07/01

<https://www.periodicodeibiza.es/noticias/cultura/2001/07/11/840979/la-revista-serra-d-or-renueva-su-compromiso-con-la-cultura-calatana.html>.

LILLO, Manuel: *La tancada a Montserrat, cinquanta anys més tard*. Article *Del Temps*. 7/12/2020

<https://www.eltamps.cat/article/12100/la-tancada-de-montserrat-cinquanta-anys-mes-tard>

DESCONEGUT: *El monje que convirtió Montserrat en refugio durante el franquismo*. Article *El Periódico de Catalunya S.L*. 12/03/2008

<https://www.elperiodico.com/es/sociedad/20080312/monje-convirtio-montserrat-refugio-durante-42499>

ALTÉS, Xavier: *“La Moreneta se salvó porque estaba desnuda”*. Article *La Vanguardia*. 10/11/2011

<https://www.lavanguardia.com/cultura/20111011/54229111046/xavier-altes-la-moreneta-se-salvo-porque-estaba-desnuda.html>

DESCONEGUT: *Homenatge en record de Josep Massot i Muntaner, director de Serra d'Or i de Publicacions de l'Abadia de Montserrat*. Article *El Núvol*

<https://abadiamontserrat.cat/miscellania-massot/>

DESCONEGUT: *Serra d'Or (1959-...)*. Article de *LletrA Literatura catalana a Internet*

<https://lletra.uoc.edu/ca/revista/serra-dor-1959-2/detall>

MAYOL, Joan M.: *“L'entronització de la Mare de Déu va ser un acte de país”*

Article *El Punt Avui*. 23/04/2022

<https://www.elpuntavui.cat/societat/article/5-societat/2129345-l-entronitzacio-de-la-mare-de-deu-va-ser-un-acte-de-pais.htm>

DESCONEGUT; *Mor el P. Massot i Muntaner, puntal de l'aportació de Montserrat a la cultura catalana*. Article *Catalunya Religió*. 24/04/2022

<https://www.catalunyareligio.cat/ca/mor-pare-massot-puntal-aportacio-montserrat>

LÓPEZ, Jordi: *La Guerra del Francès i el Monestir de Santa Maria*.

<https://totmontserrat.files.wordpress.com/2011/02/la-guerra-del-frances-i-la-destruccio-del-monestir-de-sante280a61.pdf>

ESTEVA, Ramon: *La Postguerra, la dictadura, el nou tron de la Mare de Déu, els incendis i els aiguats*. Tot sobre Montserrat. 17/05/2018

<https://totsobremontserrat.cat/index.php/homepage/historia-iii>

DESCONEGUT: *Cronologia de Montserrat*.

<https://totmontserrat.cat/persones/cronologia/>

<http://www.museudemontserrat.com/>

NERÍN, Gustau: *Gabriel Janer Manila i Joan - Lluís Lluís, premis de la Crítica Serra d'Or*. 3/05/2017

https://www.elnacional.cat/ca/cultura/joan-lluis-premis-serra-or_155187_102.html

8.2 Llibres:

JOSEP, Massot i Muntaner: *Creadors del Montserrat Modern*

Editorial: Publicacions de l'Abadia de Montserrat

Montserrat 2012

Diversos autors: *Les festes de l'entronització de la Mare de Déu de Montserrat*

Editorial: Publicacions de l'Abadia de Montserrat

Montserrat 1997

FRANCESC, Aguiló, JOSEP Faulí, JOSEP, Massot

Sis segles de Publicacions de l'Abadia de Montserrat

Editorial: Publicacions de l'Abadia de Montserrat

Montserrat 2018

ANNEX

Entrevista al P. Bernabé Dalmau, monjo de Montserrat.

El P. Bernabé Dalmau va néixer a Igualada l'any 1944 i va entrar al monestir de Montserrat l'any 1960 amb només setze anys i després d'haver sigut Escolà de Montserrat. Sempre ha estat lligat en el món dels llibres i de les publicacions i avui en dia continua treballant-hi. Estudià Dret Canònic i Teologia a Estrasburg. D'altra banda, ha estat lligat amb la traducció de documents importants com els del Concili Vaticà II, els de Joan Pau II, els de Benet XVI i els de Francesc. Té llibres rellevant com *Dietari d'un missioner de la Misericòrdia, Alimentació i espiritual* i *Cercar Déu a Montserrat* entre d'altres.

1. Com va viure el final del franquisme?

El final del franquisme el vaig viure fent de secretari al P. Abat Cassià Just (1966-1989). L'església es dedicava a fer missions de suplència. A Montserrat durant el final del franquisme, es va fundar el partit de Convergència i Unió de Jordi Pujol. Per aquest motiu hi havia molts protocols que s'havien de complir, si no el monestir deixava de funcionar. A més tampoc es podia fer cap comunicat públic ni dir que s'havia fet a Montserrat.

L'any 1970, del 13 al 14 de desembre al monestir de Montserrat, va tenir lloc la reunió dels intel·lectuals. Es van reunir prop de 300 intel·lectuals i artistes. Van fer un manifest on demanaven l'autodeterminació del poble català, llibertats democràtiques i polítiques. Aquest manifest també el feien per donar suport als setze acusats del Procés de Burgos. Els 300 intel·lectuals es van manifestar perquè no estaven a favor del Procés de Burgos i volien la llibertat dels acusats.

El problema va ser que la Guàrdia Civil se'n van assabantar i va fer un setge a Montserrat, encerclant tota la muntanya durant tres dies. El dilluns 15 de desembre la Guàrdia Civil va trucar a l'abat Cassià Just, van negociar i la policia va entrar i va preguntar pels noms i les identitats dels participants. Aquest va ser el moment més important del final del franquisme a Montserrat. Just quan va passar això, el pare Bernabé Dalmau era a Estrasburg estudiant dret eclesiàstic. El seu professor, li va comunicar que havia hagut aquesta reunió d'intel·lectuals a Montserrat i que la Guàrdia Civil havia intervingut. Aquest fet va provocar molt ressò internacional.

3. Què és el Procés de Burgos?

El Procés de Burgos és el fet més important del final del franquisme. L'última vegada que Franco va ser a Montserrat hi havia l'abat Gabriel Brasó. Això va ser l'any 1966, trenta dies abans que escollissin el nou abat Cassià Just. En aquell temps, la rebuda de Franco la sabies d'una setmana per l'altra. Aquell dia els monjos joves eren de vacances al Pirineu i just en aquella data, l'abat Brasó havia organitzat una reunió d'abats de l'estranger a Montserrat. Al saber que venia Franco, va desconvocar la reunió a Montserrat i la va convocar a França on ell mateix i va anar. Per això, el prior Cassià Just va rebre a Francisco Franco i la rebuda va passar per alt i sense cap mena d'interès.

4. Com va ser Montserrat després del franquisme?

No, l'esclat de la democràcia ho va entusiasmar. No es va començar cap etapa, es va seguir tal com s'havia fet abans. Això sí, es va poder cantar l'Himne a la Mare de Déu de Montserrat d'Anselm Ferrer, cosa que durant el franquisme no es va poder fer.

5. Després del franquisme, Montserrat va ser un punt important?

De llibertat sí, de poder sí i no. Després del franquisme Montserrat es va dedicar a fer missions de suplència a favor de la llengua catalana. Montserrat va ser rellevant pel fet que després del franquisme tots els bisbes de Catalunya eren catalans, no com ara que el Bisbe de Barcelona és de l'Aragó... Montserrat va ser més símbol postfranquisme arreu de Catalunya. De poder en tenia una mica, ja que Montserrat s'aprofitava del paper que tenia en l'Església catòlica.

6. Ha canviat l'acció de pujar a Montserrat després del franquisme i en l'actualitat?

L'any abans de la pandèmia, 2019, Montserrat va tenir el rècord de turistes, penitents, escoles i visitants fins aleshores. Des del punt de vista turístic va canviar molt la gent que venia a Montserrat, abans no hi havia tanta mobilitat. Montserrat cap al 1990 va apostar fort pels mitjans de comunicació i per les retransmissions de les Conventuals en directe.

L'any 1987 es va fer la primera Conventual televisada. A partir d'aquí, progressivament es va fer la incorporació dels mitjans de comunicació.

Entrevista al P. Josep Galobart, monjo de Montserrat.

El P. Josep Galobart va passar la majoria de la seva joventut entre Moià i l'Estany. Va prendre part de la vida monàstica l'any 1977 i d'ençà d'aquesta data sempre ha estat lligat amb la història de Montserrat. Avui en dia, el P. Galobart és l'historiador de Montserrat.

1. Com es va veure afectat Montserrat per l'època franquista?

Montserrat després de la Guerra Civil Espanyola, 22 monjos van perdre la vida i la comunitat benedictina es va poder salvar, ja que es va convertir en un hospital militar. Quan acaba la guerra civil, els monjos tornen a Montserrat i retornen a l'estructura que ja portaven abans. La mort de l'Abat Marçet afecta molt a la comunitat de monjos i entra en substitució de l'antic abat, l'abat Escarré. Aquest abat no tenia mentalitat pro règim, tot el contrari, estava a favor de la catalanitat i del seu activisme polític. Va tornar la repressió i les qüestions de la llengua catalana. La Festa de Sant Nicolau de l'any 1939 va tenir conseqüències mesos més tard. Això els va fer ser més prudents entre ells mateixos.

L'any 1944 es respira un bon ambient a Montserrat perquè sota la direcció de l'abat Escarré, sorgeix la iniciativa de fer un nou tron a la Mare de Déu. Per això, que es crea la Comissió Abat Oliba que s'encarrega d'organitzar les festes de la Mare de Déu, les festes de reconciliació i recollir fons del cristianisme i de molts catalans per pagar el nou tron. La Comissió Abat Oliba volia que fos un lloc on la gent es trobés còmode.

S'organitzen actes sota el paraigua de l'església. Aquell mateix any, 1947, es fan actes per Catalunya. Això fa que els escriptors facin poemes per les festes del nou tron de la Mare de Déu i hi ha un nou aire per molts àmbits de la societat catalana. Montserrat es converteix en un lloc per expressar la devoció i els interessos socials i polítics. El santuari reprèn la qüestió de les romeries i és com un líder, un lloc on trobar-se i expressar el que sents sense por a la repressió. Per això diem que Montserrat és un pal de paller que agrupa a tota la gent d'un país més enllà de la fe. L'any 1947 per Montserrat és molt important perquè se'n van les festes de

l'Entronització de la Mare de Déu de Montserrat. Van consistir a posar la Verge sobre un nou tron i va ser el primer acte de retrobament col·lectiu i de reconciliació després de la Guerra Civil.

Durant els anys seixanta es va fer una manifestació de capellans. Sorgeixen nous grups antifranquistes i l'aixopluc és Montserrat, que té la funció d'acollir el poble en tots aquests aspectes i també en l'aspecte religiós.

2. Com va viure el final de la transició?

El final de la transició el va viure a Santa Maria D'Oló (Moianès) i a Montserrat. Va haver-hi el moviment de resistència franquista (Comissió Abat Oliba) i la Marxa Verda al Desert del Sàhara que això va provocar blindar Ceuta i Melilla.

3. Com va ser Montserrat durant la transició?

Quan ell era a Montserrat vivint el final de la transició, estava al pis dels novicis. Per això, que no tenia gaire informació del que estava passant i la comunitat de monjos no ho explicava amb els monjos novicis.

4. Ha canviat el tema de pujar a Montserrat després de la transició fins ara?

Hi ha 2 ideals que surten després al final del franquisme i inici de la transició: el Concili Vaticà II i el Maig Francès. El Concili Vaticà II que és al final del franquisme. Aquest Concili es fa en un sentit profund per la renovació de l'Església i tornar als orígens més evangèlics. El Maig Francès és l'esclat públic de la llibertat de pensament, llibertat en el sentit de sortir i posicionar-te a les institucions. El Maig Francès arriba a Catalunya i a Montserrat, perquè a França hi ha exiliats que han tingut contacte amb tendències pròpies com és aquesta i que després de la repressió de la dictadura de Franco tornen a casa. A principi dels anys setanta aquí fan néixer i reviu un moviment a dins l'església de renovació total, de reforma litúrgica i de doctrina basada en l'Evangeli. Aquest fet provoca un gran distanciament de com el Maig Francès arriba als àmbits perifèrics de la ciutat i de la gran immigració.

Per aquest fet, neix el moviment polític de la transició. Molta gent deixa la fe i, per tant fa, que es dediqui a la política hi ha altres àmbits. Montserrat ja no és un “paraigües” com a les festes de l'Entronització de la Mare de Déu de Montserrat, ja que molta gent abandona l'Església. És fàcil trobar gent que ja no puja a Montserrat perquè els seus àmbits intel·lectuals ja no els hi interessa. Acaba la transició hi ha pocs partits polítics. Durant la transició ruptura política i de devoció religiosa. La gent ja no ve a Montserrat i a mitjans dels anys setanta esclata el turisme i fa que la gent del país no pugi tant a Montserrat, ja que necessiten sortir del règim. A finals dels anys setanta arriba el turisme estranger.

5. Com és avui en dia Montserrat?

Montserrat avui en dia continua havent-hi un 30% de feligresos que pugen per motius religiosos. A la pràctica religiosa es reflecteix el que trobaràs a tot Catalunya. Montserrat reflecteix l'església d'avui en dia de tot Catalunya.

Entrevista al G. Xavier Caballé, monjo de Montserrat.

El Germà Xavier Caballé va néixer a Terrassa l'any 1970. Va entrar a Montserrat l'any 2013 i el 2020 va fer la seva professió solemne com a monjo. És tècnic informàtic i s'encarrega de la gestió informàtica de la basílica de Santa Maria. A més en els darrers 6 anys va ser l'assistent del P. Josep Massot.

1. Que va implicar l'entrada del P. Josep Massot a la revista *Serra d'Or*?

Sens dubte, la revista actual no es pot entendre sense comptar els cinquanta anys que el P. Josep Massot va ser el director de les Publicacions de l'Abadia de Montserrat i els anys que ha estat al capdavant de la revista (oficialment des de 1972, però ja abans ho era de facto).

2. Quina evolució han tingut els premis d'ençà del final de la dictadura?

L'evolució ha sigut si fa o fa la mateixa. El P. Josep Massot va publicar un article, <<*Cinquanta anys de Premis Crítica <<Serra d'Or>>*>, l'any 2016. Pel fet que els premis es comencen a donar a partir del 1967 i encara avui segueixen dempeus, no hi ha hagut cap canvi respecte a la primera edició. De fet, any rere any s'intenta que aquests premis arribin a més gent.

3. Els Premis Crítica Serra d'Or, són un gran referent per Montserrat?

Sí i no. Pel fet que els Premis Crítica Serra d'Or vinguin de la revista *Serra d'Or*, i de les Publicacions de l'Abadia de Montserrat això ens fa conèixer com Abadia. Però hem de tenir present, que l'Abadia com a tal no té cap paper directe en els premis; l'activitat de l'editorial és independent i, de fet, cap monjo de la comunitat no forma part del jurat que seleccionen els guanyadors.

4. Seguiran la mateixa dinàmica els premis d'ençà de la mort del P. Josep Massot?

De moment, no hi ha cap intenció de fer canvis significatius. El traspàs del P. Josep Massot i Muntaner és encara molt recent i no ha donat temps a fer cap repensada. És fàcil pensar que l'evolució anirà en obrir els premis a més categories, en funció de l'evolució del món cultural.

Entrevista a Pep Molist, guanyador dels Premis Crítica Serra d'Or, 2008 i 2014.

Pep Molist, va néixer a Manlleu l'any 1965. Avui en dia és bibliotecari de la Biblioteca del Casino de Manresa i des de sempre que li ha fascinat el món de la literatura juvenil i infantil. Sempre que pot, treballa a la secció de literatura per infants i joves. A més, col·labora amb el diari *El País*. A la secció de la literatura infantil ha escrit més de 80 llibres d'entre els quals la major part van adreçats a edats de tres a set anys. Els llibres més coneguts d'en Pep Molist són: *La vaca Plis Plau*, *Sorra a les sabates*, *Llàgrimes de cocodril*, *Guirigall al mercat*, *La suerte de Murfi* o *La Moli i la Doli*.

Recentment, ha obtingut bastants premis, però cal destacar els dos premis guardonats per la revista *Serra d'Or* l'any 2008 i 2014. L'any 2008 va guanyar el millor llibre infantil de ficció amb *Dos fills*, la qual cosa que un any abans ja havia rebut el Premi Hospital Sant Joan de Déu. L'any 2014 va tornar a guanyar el Premi Crítica Serra d'Or com a millor llibre infantil no-ficció amb *Salvador Espriu* on l'il·lustrador va ser en Jordi Vila Delclòs.

1. Com vas saber de l'existència dels premis?

Primer de tot, hi ha dos tipus de premis: els originals dels quals hi ha una convocatòria i tu et presentes amb el teu llibre on esperes a ser candidat a obtenir el premi. Els tres són els premis a la crítica, on *Serra d'Or* seria aquest cas. Dels quals no et presentes, sinó que hi ha un jurat que analitza tot el que s'ha publicat durant l'any i escull el millor de l'any. Per tant, el que es valora és el millor llibre de l'any en diferents categories. El Premi Crítica Serra d'Or, analitza tota la producció que s'ha fet l'any abans i es trien els millors llibres de cada categoria. Guanyar el *Serra d'Or* en fons és prestigi i d'alguna manera és un reconeixement a la bona feina que has fet amb el llibre premiat.

De fet, com que la meua feina és en una biblioteca i la revista *Serra d'Or* és una de les més antigues publicades en català, això fa que hi estigui amb molt contacte.

2. Com et vas assabentar que havies estat premiat?

Normalment, et truquen i et convoquen per una entrega de premis juntament amb el jurat i els altres premiats. És un premi que no té dotació econòmica, però que el jurat et dona una serreta banyada en or. D'altra banda, el més important és que et dona reconeixement com a escriptor per haver escrit el premi de l'any, si ho comparem amb la pilota d'or.

3. Què creus que la revista *Serra d'Or* aporta a la societat?

El món de la cultura i de la literatura, sempre és el germà pobre de la societat. Que hi hagi revistes que difonguin i treballin en el món de la cultura i ho facin arribar a gent, això sempre és positiu. En el món de la cultura el que interessa és que hi hagi diverses opinions i com més millor. La revista *Serra d'Or*, és una visió de la cultura catalana molt documentada i aporta molt. Tot el llegat que porta durant aquests anys, en el fons és una visió molt documentada amb molt de rerefons. Com més revistes a escala cultural, més fàcil seria difondre la cultura i la literatura catalana a molta gent.

L'únic problema de la revista *Serra d'Or*, és que té poca repercussió social i sempre està ambientada en llocs com la biblioteca. A més està en uns àmbits de gent que està convençuda.

D'altra banda, a finals dels anys seixanta la literatura infantil és coneguda com la represa, ja que encara hi havia franquisme però, es començaven a publicar llibres en català. El primer llibre a publicar-se va ser el famós llibre *El zoo d'en Pitu*. Per aquest fet de nous llibres en català, es convoquen premis com ara: Premi Josep Maria Folch i Torres de Literatura Infantil i Premi Joaquim Ruyra de Narrativa Juvenil.

4. Com creus que evolucionarà la revista *Serra d'Or*?

D'alguna manera és una revista seguda i si agafen una línia continuista pot seguir com fins ara més o menys, ja que té una base de subscriptors que li permet continuar publicant. D'altra banda, com que és una revista de cultura i amb paper, la subsistència sempre és difícil. L'aposta d'ara de les revistes culturals, és intentar buscar l'equilibri del qual és el format de sempre i el format digital. És una revista que en paper que als pròxims anys es pot veure afectada perquè cada cop hi ha més revistes digitals de diferents àmbits socials: el *Catorze* i el *Núvol*. Si la revista *Serra d'Or* no ha fet la transició, s'ho haurien de plantejar i buscar l'equilibri entre el qual han fet tota la vida i els nous temps.

Tot i que no hem d'oblidar que la revista *Serra d'Or* va néixer l'any 1959. S'ha mantingut fins ara, avui en dia encara segueix viva i s'ha adaptat als nous temps. Per aquest fet, la revista té un valor molt alt gràcies al coixí de l'Abadia de Montserrat i això li ha permès que sigui molt rendible. Com a positiu de la revista és que porta molt temps fent noves publicacions i avui en dia segueix publicant nous articles. També durant els primers anys va ser la revista de referència pel català i la cultura catalana... Sens dubte, tot el pes que tenia fa quaranta anys, ara s'ha anat perdent i la revista s'ha quedat més en un segon pla, ja que de revistes en paper d'aquest tipus en queden ben poques.

5. Quin va imposar el pare Josep Massot i Muntaner per la revista?

Les Publicacions de l'Abadia de Montserrat van editar molta documentació que ningú altre editava i llibres que gairebé no tenen públic, però que són importants. El que ha fet, és tenir una veu pròpia que en alguns moments era l'única veu que existia en el món cultural i en català. Tenir un lloc d'opinió en català va ser molt crucial en aquells temps. El pare Massot va intervenir i va ajudar a les petites empreses, d'alguna forma van donar veu a molts escriptors i a més, és una finestra on publicar opinions de diverses gents.

6. Com veus el paper de les dones als Premis Crítica Serra d'Or?

El paper de la dona per sort ha anat canviant i això fa que hagi de valorar el material que tens al davant i no pot haver-hi filtres. Aquest premi és un reflex del que hi ha a la societat i podem afirmar que hi ha moltes autores. Els anys 60 i 70, com tots sabem, el paper de les dones era estar-se a casa i cuidar de la família...

Tot i això, hi ha autores importants com Mercè Canela, Dolors Garcia, Maria Carme Arnau, Maria Aurèlia Capmany i Carme Torras.

Teresa Mañà, jurada de la temàtica literatura infantil i juvenil

Teresa Mañà va néixer a Barcelona l'any 1954, actualment està jubilada des de l'any 2020, però va ser bibliotecària de formació, filòloga i professora de la Facultat de Biblioteconomia i Documentació de Barcelona. Des de l'any 1996 Teresa és jurada de la temàtica de literatura infantil i juvenil a causa que el P. Massot i Muntaner la va nomenar. A més a més, té algun llibre com *Les biblioteques populars de la Mancomunitat 1915-1925* de l'any 2007 a causa de la seva tesi doctoral.

1. Quins criteris feu servir?

La qualitat evidentment, no crec que trobis ningú que et digui alguna altra cosa, quan premien un llibre. Evidentment, si és la millor obra doncs se li atorga a ell, de fet, hi ha autors que han guanyat la serreta d'or fins a tres vegades. Això, és una de les coses que es té en compte de manera secundària. Al cap hi ha la fi, nosaltres premiem una obra perquè en el cas de literatura infantil i juvenil, els nens i joves hi puguin gaudir.

2. Han de ser obligatòriament tots els autors catalans?

No excessivament han de ser autors catalans. La condició bàsica és que el llibre sigui en català. Sens dubte, si hi ha una obra que ens interessa i que la valorem, però la primera edició ha sigut en castellà, de seguida ja la desestimem. Hi ha vegades que és gent del País Valencià o de les Illes, però majoritàriament són escriptors del Principat de Catalunya. Mentre que l'obra ha d'haver sigut publicada ja estan al mercat, perquè hem de tenir en memòria que la serreta d'or és dona a tota aquella obra publicada un any anterior.

3. Quin procediment seguïu a l'hora de premiar una obra?

Nosaltres el jurat hem procurat amb els anys que sigui un jurat especialitzat cada persona, per exemple Mònica Baró està especialitzada en coneixements. Quan hi havia el Joan Portell, jo estava més especialitzada en juvenil. La Núria Ventura i la Montse Ginestà en infantil. Cadascun d'aquestes persones fa el seguiment de la lectura i proposa uns quants títols. Al llarg de l'any et vas llegint les obres i en recomanes tres o quatre. Ens quedem amb quatre o sis títols que tot el jurat es llegeix i es valora.

4. Es reparteixen iguals els premis a dones que a homes?

Nosaltres això no ho tenim en compte, però segurament a la literatura infantil que és un gènere molt feminitzat, sobretot en els àlbums il·lustrats, és possible que hi hagi més dones que homes. Perquè és un gènere que tradicionalment hi ha molta dona. En la novel·la juvenil hi ha molts senyors.

5. A qui es donen els premis?

Són uns premis de reconeixement, però hi ha algun premi que és d'aposta innovadora, ja que nosaltres creiem que aquest llibre seria una gran aposta. Bàsicament, és de reconeixement per la feina feta i l'autor se'l mereix. Els premis no es donen a obra completa sinó a títol publicat. Per exemple Joaquim Carbó que té vuitanta anys i que és molt conegut, però si l'any anterior no ha publicat res, tu no li pots donar el premi.

6. Tenen una gran importància com Premis Carles Riba o Premis Jocs Florals BCN? Ens agradaria que tinguessin molta rellevància, en el cas d'infantil no en tenen gaire. Només cal veure quan surten al diari o a la televisió... Els altres sí, com que són uns premis de molta tradició i de pes, tenen ressò. Els d'infantil, en canvi, no.

D'altra banda, com a premis en si, pel fet de venir d'una revista com la de *Serra d'Or*, sí que tenen molta rellevància evidentment. En aquells moments, tampoc hi havia tants premis. Pel fet que siguin d'aquesta revista i aquest reconegui aquests autors sí que són importants.

PREMIS CRÍTICA 2021 «SERRA D'OR»

LITERATURA I ASSAIG

Францеско Авероано, Вера М. Вайлент, Маттео Нери, Маттео Романо | **Gran Premi de Novel·la 2021** (Humanitats) *El primer esportista* de **Luigi Nanni**

«Les novel·les que s'escriuen són el resultat d'una sèrie de decisions que s'adopten en el moment de escriure»

Premi Crítica «Serra d'Or» de Novel·la 2021
El primer esportista
de **Luigi Nanni**

Premi Crítica «Serra d'Or» de Ficció 2021
El que queda de la guerra
de **Antonia Vicens**

Premi Crítica «Serra d'Or» d'Assaig 2021
La guerra i el llegat
de **Antoni López**

Premi Crítica «Serra d'Or» de Traducció 2021
La guerra i el llegat
de **Paul Valéry**

Menció especial a l'obra
La guerra i el llegat
de **Joan Carles Serra**, que ens va deixar el 25 de març passat.

RECERCA

Монтевал Веспасио, Жорди Салаза, Джозефес Вояс, Мануэла Тонья | **Premi Crítica «Serra d'Or» de Recerca 2021** (Humanitats) *El sistema d'igualtat* de **Manuela Tonia**

«Per a mi, la recerca és una manera de descobrir la veritat»

Premi Crítica «Serra d'Or» de Recerca 2021 (Humanitats)
El sistema d'igualtat
de **Manuela Tonia**

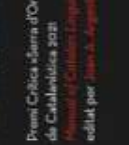
Premi Crítica «Serra d'Or» de Recerca 2021 (Ciències)
El sistema d'igualtat
de **David Barja**

Premi Crítica «Serra d'Or» de Recerca 2021 (Ciències)
El sistema d'igualtat
de **David Barja**

Premi Crítica «Serra d'Or» de Recerca 2021 (Ciències)
El sistema d'igualtat
de **Joan Carles Serra**

Premi Crítica «Serra d'Or» de Recerca 2021 (Ciències)
El sistema d'igualtat
de **Joan Carles Serra**

ARTS ESCÈNIQUES

Андрей Блок, Францеск Бонет, Сант-Фортенча, Жорди Анд | **Premi Crítica «Serra d'Or» d'Arts Escèniques 2021** (Arts Escèniques) *El sistema d'igualtat* de **Manuela Tonia**

«Per a mi, l'art és una manera de descobrir la veritat»

Premi Crítica «Serra d'Or» d'Arts Escèniques 2021
El sistema d'igualtat
de **Manuel Molins**

Premi Crítica «Serra d'Or» d'Arts Escèniques 2021
El sistema d'igualtat
de **Manuel Molins**

Premi Crítica «Serra d'Or» d'Arts Escèniques 2021
El sistema d'igualtat
de **Manuel Molins**

Premi Crítica «Serra d'Or» d'Arts Escèniques 2021
El sistema d'igualtat
de **Manuel Molins**

Premi Crítica «Serra d'Or» d'Arts Escèniques 2021
El sistema d'igualtat
de **Manuel Molins**

LITERATURA INFANTIL I JUVENIL

Никола Риб, Пеу Веспасио, Жорди Анд | **Premi Crítica «Serra d'Or» Juvenil (Craució) 2021**
El sistema d'igualtat de **Manuela Tonia**

«Per a mi, l'art és una manera de descobrir la veritat»

Premi Crítica «Serra d'Or» Juvenil (Craució) 2021
El sistema d'igualtat
de **Manuela Tonia**

Premi Crítica «Serra d'Or» Juvenil (Craució) 2021
El sistema d'igualtat
de **Manuela Tonia**

Premi Crítica «Serra d'Or» Juvenil (Craució) 2021
El sistema d'igualtat
de **Manuela Tonia**

Premi Crítica «Serra d'Or» Juvenil (Craució) 2021
El sistema d'igualtat
de **Manuela Tonia**

Premi Crítica «Serra d'Or» Juvenil (Craució) 2021
El sistema d'igualtat
de **Manuela Tonia**